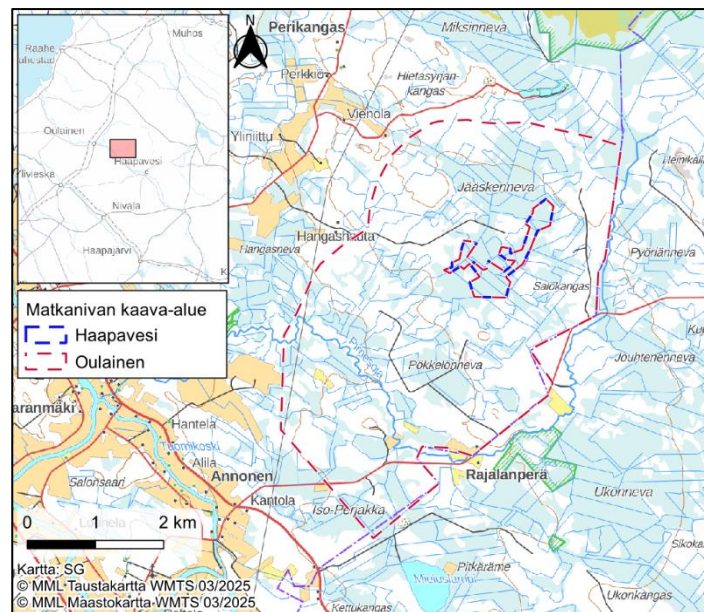

Matkanivan tuulivoimapuiston osayleiskaava

OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

Oulaisten kaupunki

FCG Rakennettu Ympäristö Oy

18.3.2025

P53036

1 Yhteystiedot

Oulaisten kaupunki

Oulaisten kaupunki

Oulaisten kaupungin tekninen keskus
Lautatarhankatu 7A
86300 Oulainen

Kaavainsinööri (kaavoittaja)

Sanna Vähäkangas

P: +358 44 4793 264

sanna.vahakangas@oulainen.fi

Tekninen johtaja

Ossi Laakso

P: +358 44 4793 250

ossi.laakso@oulainen.fi

Kaavaa laativa konsultti

FCG Rakennettu Ympäristö Oy

Elektroniikkatie 6
90590 Oulu

Projektijohtaja

Antti Kumpula

p: +358 40 192 8970

antti.kumpula@fcg.fi

Hankevastaava

ABO Energy Suomi Oy

Itämerentori 2
00180 Helsinki

Projektijohtaja

Evastiina Koskinen

p: +358 40 525 0462

evastiina.koskinen@aboenergy.fi

Sisällys

1	Yhteystiedot.....	2
2	Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS).....	4
3	Kaava-alue.....	4
4	Suunnittelutehtävä ja tavoitteet	6
5	Perustietoa hankkeesta	7
6	Suunnittelun lähtökohdat.....	7
6.1	Kaava-alueen nykytila.....	7
6.2	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet.....	16
6.3	Maakuntakaava	16
6.4	Yleiskaavat.....	33
6.5	Asemakaavat	35
6.6	Maanomistus.....	35
6.7	Lähialueen muut tuulivoimahankkeet	35
7	Laadittavat selvitykset ja vaikutusten arviointi	37
7.1	Vaikutusten arviointi	37
7.2	Laadittavat selvitykset.....	39
7.3	Kaavoituksen ja YVA-menettelyn yhteensovittaminen.....	40
7.4	Hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA).....	41
8	Osallistuminen ja vuorovaikutus	45
8.1	Osalliset	45
8.2	Viranomaisyhteistyö.....	46
8.3	Osallistuminen kaavoitukseen	46
8.4	Osallistuminen ja vuorovaikutuksen järjestäminen.....	46
8.5	Valitus.....	47
8.6	Tiedottaminen	48
9	Tavoiteaikataulu.....	48

2 Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS)

Alueidenkäyttölain 63 §:n mukaisesti kaavoitustyöhön tulee sisällyttää kaavan laajuuden ja sisällön edellyttämä suunnitelma osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelystä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) asetetaan nähtäville kaavatyön aloitusvaiheessa. Osalliset voivat lausua mielipiteensä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa kuvataan suunnitellun kaavoitushankkeen sisältö ja sijainti, määritellään kaavatyön osalliset, ilmoitetaan suunnitteluprosessin alustava aikataulu ja vaikutusmahdollisuudet sekä kerrotaan työn lähtökohdista, tavoitteista, prosessin aikana tehtävistä selvityksistä ja vaikutusten arvioinneista.

Matkanivan tuulivoimapuiston osayleiskaava laaditaan siten, että sitä voidaan käyttää tuulivoimaloiden rakennuslupien perusteena alueidenkäyttölain 77a §:n mukaisesti. Osayleiskaavan mukaiselle Matkanivan tuulivoimahankkeelle toteutetaan ympäristövaikutusten arviointi YVA-lain mukaisesti, ja tämä prosessi etenee rinnakkain kaavamenettelyn kanssa. Vaikka osayleiskaava- ja YVA-prosessit ajoittuvat osittain päällekkäin, ne ovat erillisiä prosesseja.

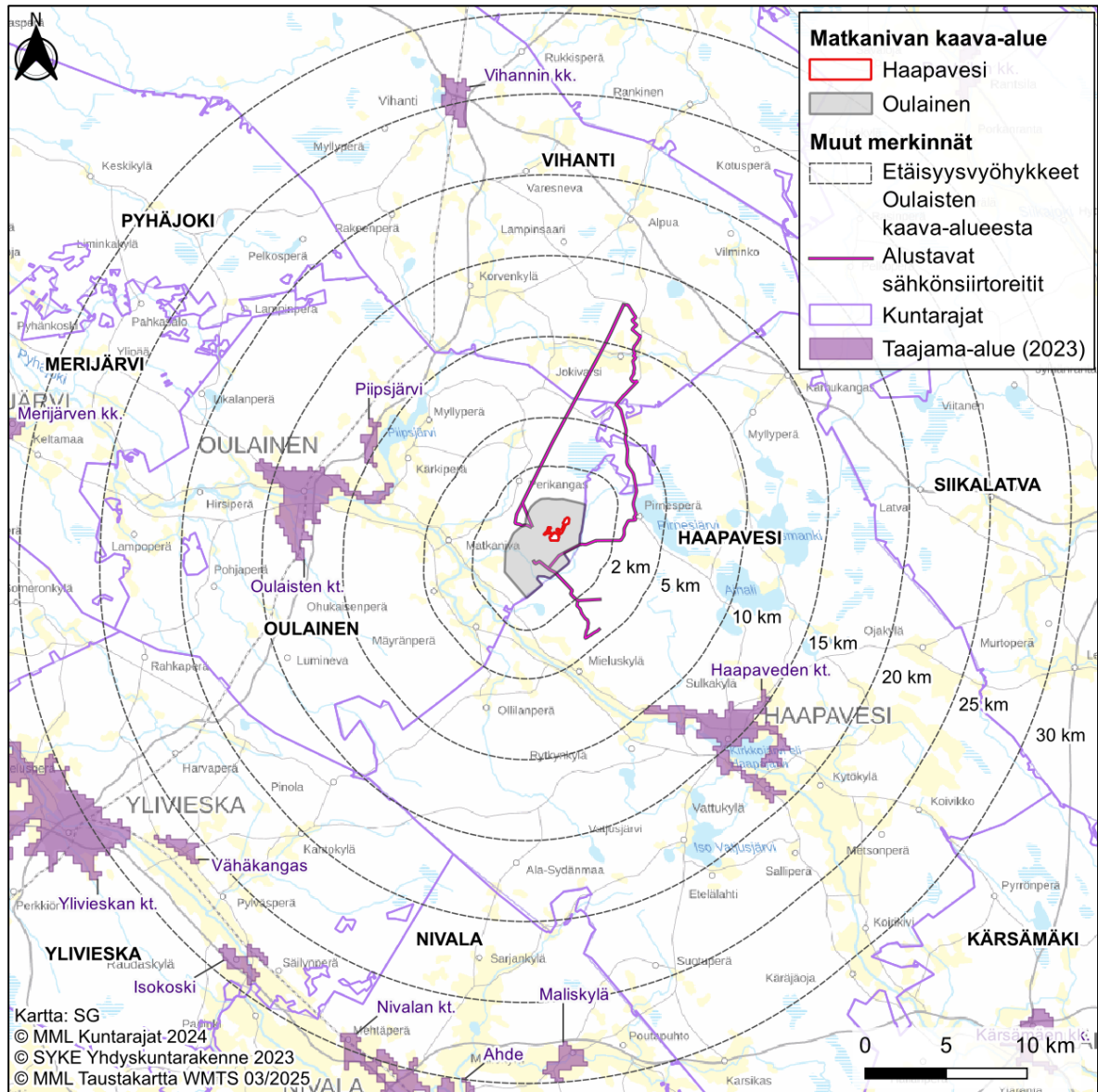
Osayleiskaava laaditaan oikeusvaikutteisena, ja sen hyväksyy Oulaisten kaupunginvaltuusto. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitetään tarvittaessa kaavatyön edetessä.

3 Kaava-alue

ABO Energy Suomi Oy suunnittelee yhteensä 9 voimalan tuulivoima-alueita Oulaisten kaupungin itärajalle, osittain myös Haapaveden enklavin alueelle. Kaava-alue sijaitsee Oulaisten kaupungin itärajalla, noin 14,4 kilometrin etäisyydellä kaupungin keskustasta. Kaava-alueelta on noin 16 kilometriä Lampinsaareen, noin 25,1 kilometriä Vihannin keskustaajamaan ja noin 31,4 kilometriä Ylivieskan keskustaajamaan.

Tuulivoima-alue jakaantuu kahteen osaan ja muodostuu Oulaisten Matkanivan tuulivoimapuiston osayleiskaavasta sekä Haapaveden Matkanivan tuulivoimapuiston osayleiskaavasta. Haapaveden kaupungin enklavi sijoittuu kaava-alueen sisälle. Oulaisten kaupungin alueelle suunnitellaan alustavasti kuuden tuulivoimalan tuulivoima-alueita ja Haapaveden kaupungin alueelle alustavasti kolmen tuulivoimalan tuulivoima-alueita. Haapaveden kaupunki laatii alueelleen erillisen Matkanivan tuulivoimapuiston osayleiskaavan. Matkanivan tuulivoima-alue kattaa yhteensä 1 905 hehtaarin laajuisen alan, josta Oulaisten kaava-alueen pinta-ala on noin 1852 hehtaaria. Kaava-alueen rajausta voi tarkentaa kaavoitusprosessin edetessä ja alueelle tehtävien selvitysten tulosten perusteella.

Alla olevassa kuvassa on esitetty kaava-alueen sijainti ja alustava rajaus (Kuva 3-1).

Kuva 3-1. Kaava-alueen sijainti ja alustava rajaus. Kartassa Oulaisten kaupungin alueella sijaitseva kaava-alue on esitetty harmaalla ja Haapaveden kaupungin alue punaisella viivalla. Haapaveden alue sijoittuu enklaavina Oulaisten alueen sisälle.

4 Suunnittelutehtävä ja tavoitteet

Osayleiskaavan laadinnan tavoitteena on mahdollistaa ABO Energy Suomi Oy:n suunnitteilla olevan tuulivoimahankkeen sijoittuminen Oulaisten alueelle ja alustavasti 6 uuden tuulivoimalan rakentaminen osayleiskaavaan osoitetuille alueille. Oulaisten kaupungille alueelle suunniteltavat tuulivoimalat ovat osa Matkanivan tuulivoimahanketta, joka pitää sisällään myös Haapaveden kaupungin alueelle suunniteltavat tuulivoimalat. Haapaveden alueelle suunnitellaan alustavasti 3 uuden tuulivoimalan sijoittumista, jolloin koko tuulivoimahanke pitää sisällään enintään 9 uutta tuulivoimalaa.

Osayleiskaava laaditaan siten, että sitä on mahdollista käyttää tuulivoimaloiden rakentamislupien perusteena alueidenkäyttölain 77a §:n mukaisesti. Tuulivoimarakentamista ohjaavaa yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon, että yleiskaava ohjaa riittävästi rakentamista ja muuta alueiden käyttöä kyseisellä alueella, suunniteltu tuulivoimarakentaminen ja muu maankäyttö sopeutuu maisemaan ja ympäristöön ja tuulivoimalan tekninen huolto ja sähkönsiirto on mahdollista järjestää (AKL 77b §). Hankkeelle toteutetaan YVA-lain mukainen ympäristövaikutusten arviointimenettely, joka tulee etenemään tavoitteellisesti rinnakkain kaavamennettelyn kanssa.

Matkanivan tuulivoimahankkeessa laaditaan omat erilliset osayleiskaavat Haapaveden ja Oulaisten kaupunkien alueille erillisinä, mutta tavoitteen mukaisesti yhtäaikaisten kaavamennettelyinä. Haapaveden kaupungin alueelle sijoittuvan osayleiskaavan kaavamennettelystä vastaa Haapaveden kaupunki ja Oulaisten kaupungin alueelle sijoittuvasta osayleiskaavasta Oulaisten kaupunki.

Osayleiskaava laaditaan oikeusvaikutteisena ja sen hyväksyy Oulaisten kaupunginvaltuusto.

Osayleiskaavan suunnittelun tavoitteena on toteuttaa tuulivoimapuiston rakentaminen luonnonympäristön ominaispiirteet ja ympäristövaikutukset huomioon ottaen sekä lieventää rakentamisesta mahdollisesti aiheutuvia haitallisia vaikutuksia. Lisäksi osayleiskaavan tavoitteena on ottaa huomioon muut aluetta koskevat maankäyttötarpeet sekä suunnitteluprosessin kuluessa muodostuvat tavoitteet.

Tuulivoimapuisto muodostuu tuulivoimaloista perustuksineen, niitä yhdistävistä maakaapeleista sekä tuulivoimaloita yhdistävästä huoltotiestöstä. Hankkeen sähkönsiirtoa varten tuulivoima-alueelle rakennetaan sähköasema. Valtakunnanverkkoon liityntää varten hankkeen YVA-mennettelyssä tutkitaan viittä toteutusvaihtoehtoa. Kaava-alueen ulkopuolista sähkönsiirtoa ei kaavoiteta.

5 Perustietoa hankkeesta

ABO Energy Suomi Oy suunnittelee tuulivoimahanketta Oulaisten kaupungin itärajalalle. Hankealue sijoittuu pääosin Oulaisten kaupungin alueelle, mutta hankealueen sisälle sijoittuu noin 50 hehtaarin kokoinen Haapaveden kaupungille kuuluvan enklavi. Koko tuulivoima-alueelle suunnitellaan enintään 9 tuulivoimalan rakentamista. Suunniteltujen voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 320 metriä. Suunniteltujen voimaloiden yksikköteho on noin 6–10 MW, jolloin kokonaisteho olisi noin 36–90 MW.

Jokainen tuulivoimala koostuu perustuksista, tornista, konehuoneesta ja roottorista. Voimaloiden napakorkeus, eli kohta, jossa roottori liittyy torniin, on enintään 215 metrin korkeudessa maanpinnasta, ja tuulivoimalan roottorin halkaisija on 210 metriä. Tornit voidaan rakentaa joko täysin teräsrakenteisina, täysin betonirakenteisina tai näiden materiaalien yhdistelmänä. Kaikki voimalayksiköt varustetaan lentoestevaloilla turvallisuuden varmistamiseksi.

Tuulivoimaloiden lisäksi tuulivoima-alueelle rakennetaan maakaapelit, jotka yhdistävät voimalat toisiinsa, sekä huoltotieverkosto. Maakaapelit kaivetaan maahan ja sijoitetaan pääasiassa olemassa olevien teiden varrelle. Huoltotiet toteutetaan pääosin parantamalla alueen nykyistä tieverkostoa, mutta tarvittaessa rakennetaan myös uusia teitä. Kulku tuulivoima-alueelle on alustavasti suunniteltu yhdystieltä 7980 lähtevää Rajalantietä pitkin sekä yhdystieltä 18321 lähtevää Hangashautaa pitkin.

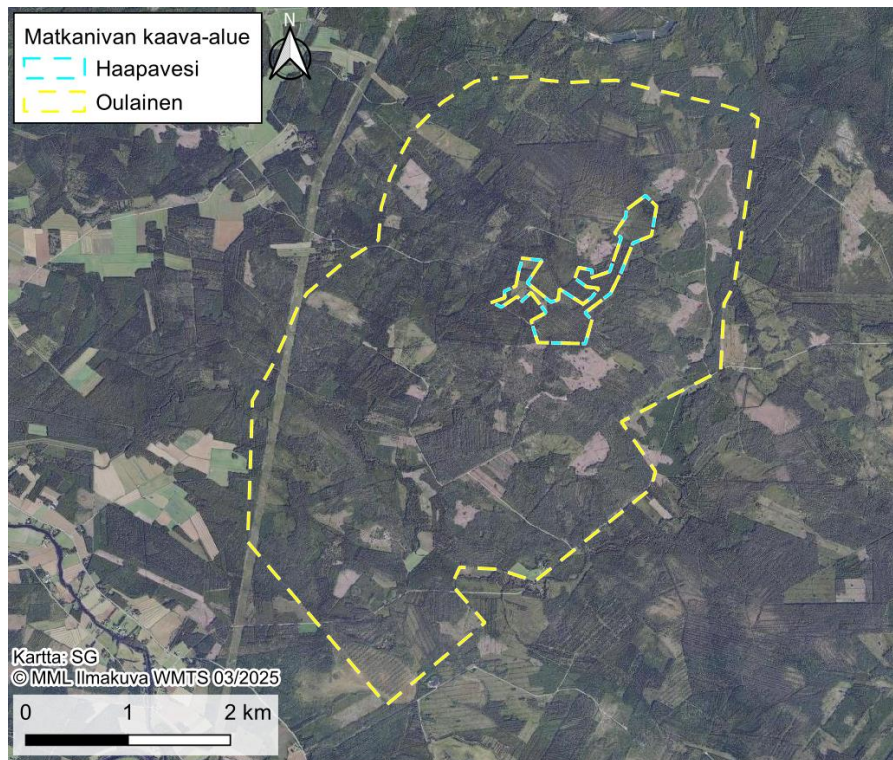
Tuulivoimapuiston liittyminen sähköverkkoon on alustavasti suunniteltu toteutettavaksi joko Fingrid Oyj:n Lumijärven suunnitteilla olevalle sähköasemalle tai liittymällä Sikokankaan tuulivoimahankkeen sähköaseman kautta valtakunnanverkkoon. Sikokankaan voimajohto liittyy alustavasti Fingridin Pihtinevan 400 kV sähköasemalle. Alustavan suunnitelman mukaan voimajohto toteutetaan joko ilmajohtona tai maakaapelina. Tuulivoima-alueen ja siihen liittyvän sähkönsiirron ratkaisut tarkentuvat YVA-menettelyn edetessä ja hankkeen jatkosuunnittelussa. Alustavan suunnitelman mukaan voimajohto on noin 5 – 25 km pituinen riippuen YVA-menettelystä jatkosuunnitteluun valikoituvan vaihtoehdosta. Voimajohtojen vaikutukset arvioidaan hankkeen YVA-menettelyn yhteydessä.

6 Suunnittelun lähtökohdat

6.1 Kaava-alueen nykytila

Kaava-alue koostuu pääosin eri ikäisestä ojitetusta talousmetsästä. Alueella ei ole avoimia ojittamattomia soita tai turvetuotantoalueita. Kaava-alueella ei sijaitse myöskään laajempia vesistöjä. Eteläosassa sijaitsee mutkittileva Pirnesoja sekä muutama pieni nimetön lampi,

jotka ovat jätteitä alueella tapahtuneesta maa-ainestenotosta. Alue on suhteellisen tasaista, isoja korkeuseroja ei ole. Maasto kohoaa hieman pohjoiseen päin ja alueen korkeimmat kohdat sijaitsevat Jääskennevan pohjoispuolella. Kaava-alueen matalimmat kohdat ovat sen etelä- ja lounaisosassa Pyhäjokilaakson tuntumassa. Oulaisten ja Haapaveden kaupunkien rajalla sijaitsee Rajalantie, joka osittain seurailee kuntarajaa kaava-alueen itäosassa. Kaava-alueen länsiosassa on rinnakkain Fingridin nykyiset 400 kV:n voimajohtdot, jotka sijoituvat noin 2,3 km matkalta kaava-alueen rajauksen sisäpuolelle. Kaava-alueella on kattavaa metsäautotiestöä. Kaava-alueen raja on esitetty MML:n ilmakuvan päällä alla olevalla kartalla (Kuva 6-1).

Kuva 6-1. Kaava-alueen alustava raja ja alueen ilmakuva vuodelta 2023. Kartalla on osoitettu Oulaisten kaava-alue keltaisella katkoviivalla ja tuulivoimahankkeen Haapaveden kaupungin enklaville sijoittuva alue vaaleansinisellä katkoviivalla.

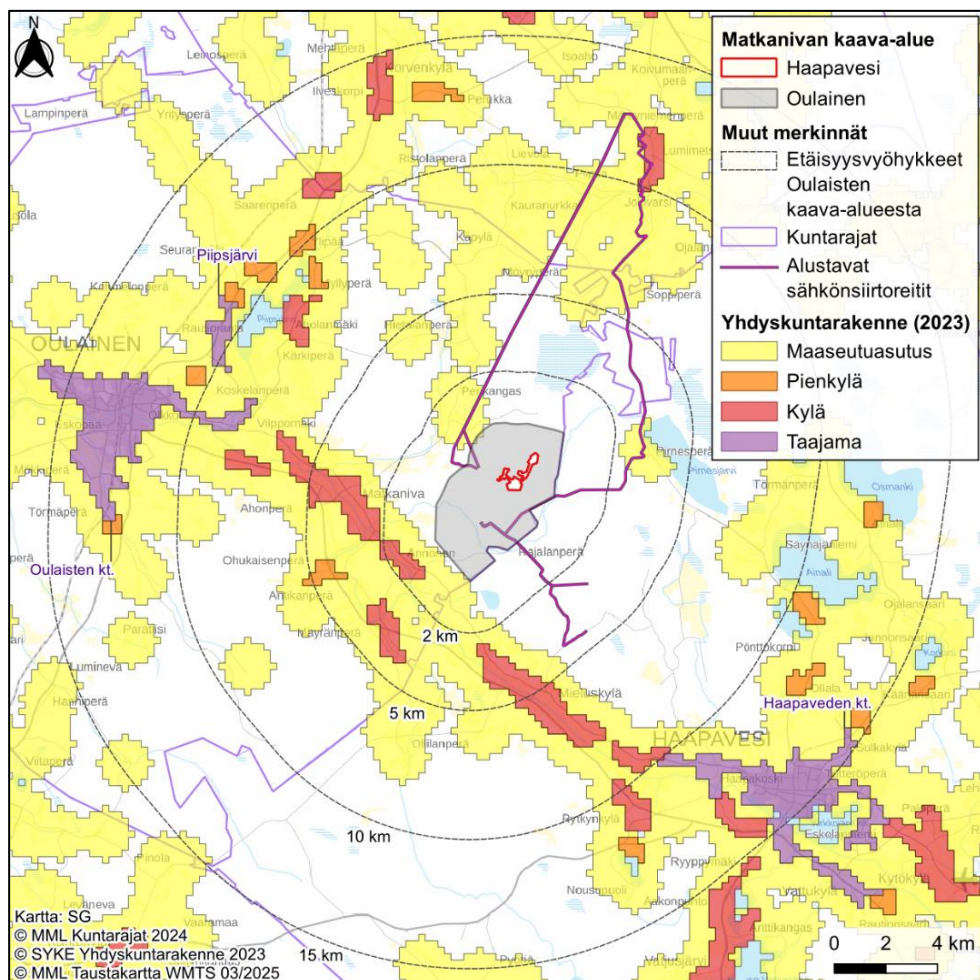
Kaava-alueen lähiympäristö on pääosin metsätalousaluetta ja maaseutuasutusta. Kaava-alueella lähin asutus on painottunut kaava-alueen etelä-lounais- ja luoteispuolelle Pyhäjokilaaksoon sekä Perikankaantien varrelle. Taajama-asutusta sijaitsee noin 13–14 kilometrin etäisyydellä tuulivoima-alueen rajasta Haapaveden ja Oulaisten keskustaajamissa.

YHDYSKUNTARAKENNE JA ASUTUS

Lähin taajama-asutus sijaitsee Oulaisten taajamassa Koskelanperän ja Lehtopään alueella noin 7,9 kilometriä kaava-alueesta länteen. Haapaveden keskustaajama sijaitsee noin 9,9

kilometrillä etäisyydellä kaava-alueen rajasta kaakkoon. Muita asutuskeskittyymiä kaava-alueen läheisyydessä ovat Pyhäjoen varrella Annosen ja Matkanivan kylät (0,9 km lounaaseen ja 2,1 km länteen). Ainoa pienkylä alle 10 kilometrin etäisyydellä on Ohukaisenperä noin 3,6 kilometrin etäisyydellä kaava-alueen rajasta lounaaseen.

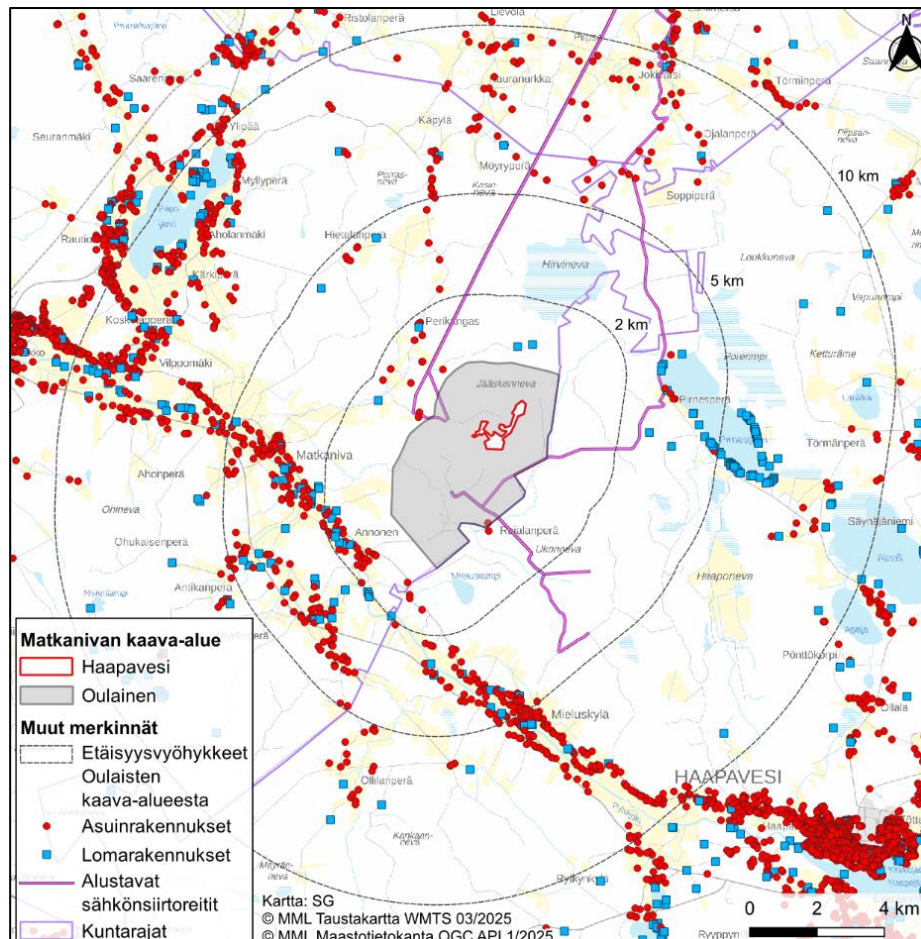
Seuraava kartta esittää Suomen ympäristökeskuksen vuoden 2023 yhdyskuntarakenteen aluejakoluokituksen (YKR-aluejako) kaava-alueen lähiympäristössä (Kuva 6-2). Luokituksessa taajamat (violetit alueet) määritellään vähintään 200 asukkaan tiiviisti rakennetuiksi alueiksi, joissa asukasluvun lisäksi on otettu huomioon rakennusten lukumäärä, kerrosala ja keskittyneisyys. Kylät on luokiteltu kahteen ryhmään: yli 39 asukkaan kylät (punaiset alueet) ja alle 39 asukkaan pienkylät (oranssit alueet). Maaseutuasutus (keltaiset alueet) käsittää ne alueet, jotka eivät kuulu taajamiin, kyliin tai pienkyliin, mutta joissa sijaitsee vähintään yksi asuttu rakennus kilometrin säteellä. Värittämättömät alueet ovat aineiston mukaan asumattomia.

Kuva 6-2. Yhdyskuntarakenteen aluejako kaava-alueen läheisyydessä (Syke 2024). Kartalla on osoitettu Oulaisten kaava-alue harmaalla värityksellä ja tuulivoimahankkeen Haapaveden kaupungin enklaaville sijoittuva alue punaisella viivalla.

Kaava-alueen eteläosassa Rajalanperällä sijaitsee yksi asuinrakennus. Myös kaava-alueen rajan ulkopuolella Rajalanperällä sijaitsee yksi asuinrakennus. Näiden rakennusten käyttötarkoituksen muutoksesta neuvotellaan maanomistajien kanssa. Rakennukset sijaitsevat noin 900 metrin ja 1100 metrin etäisyydellä lähimmästä suunnitellusta voimalasta. Muut lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat noin 1900 metrin päässä lähimmästä suunnitellusta voimalasta kaava-alueen eteläpuolella Kettukankaalla ja yli 2 kilometrin etäisyydellä lähimmästä suunnitellusta voimalasta kaava-alueen itä-luoteispuolella Hangashaudan alueella. Vakituisen asutus sijaitsee siten vähintään noin 1,9 kilometrin etäisyydellä suunnitelluista voimaloista. Voimalasijoittelua tullaan suunnittelun edetessä päivittämään siten, että noudatetaan Oulaisten kaupungin asettamia tuulivoimasuunnittelua koskevia linjauksia.

Kaava-alueella ei sijaitse vapaa-ajan asuntoja. Lähimmät vapaa-ajan asunnot sijaitsevat Hietasyrjänkaarrolla kaava-alueen pohjoispuolella kahden kilometrin etäisyydellä suunnitelluista voimaloista (Kuva 6-3).

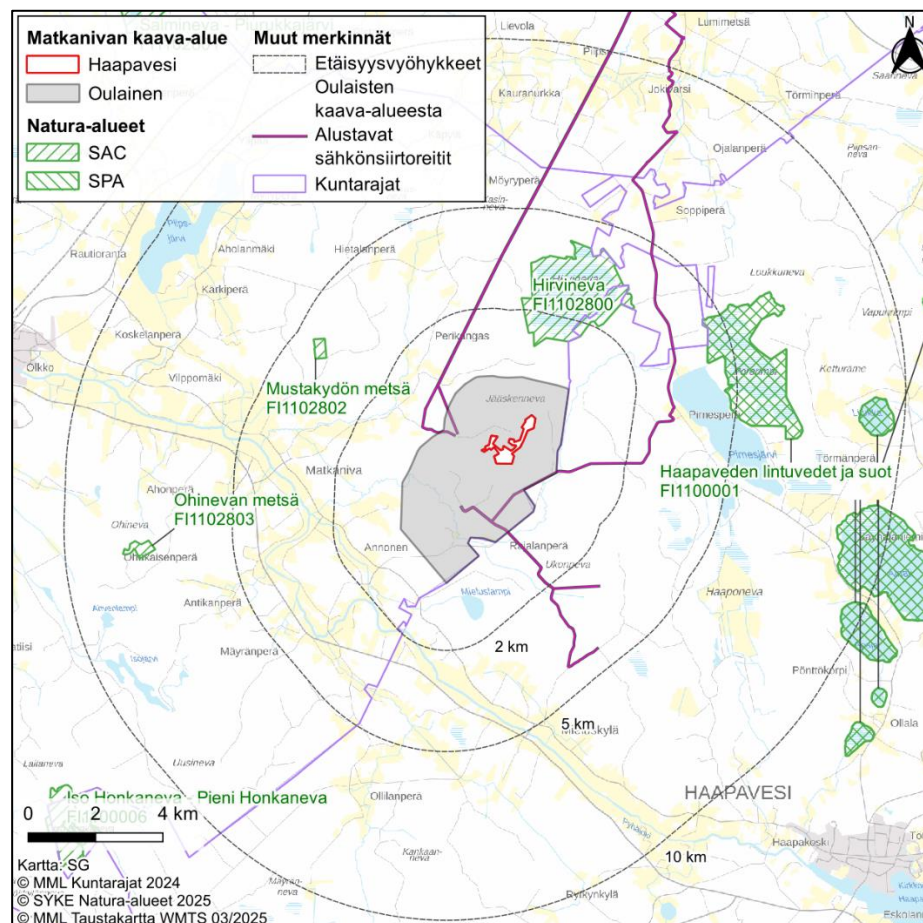

Kuva 6-3. Asuin- ja lomarakennukset kaava-alueen läheisyydessä (MML 2024). Kartalla on osoitettu Oulaisten kaava-alue harmaalla värityksellä ja tuulivoimahankkeen Haapaveden kaupungin enklaville sijoittuva alue punaisella viivalla.

Asuinrakennusten ja vapaa-ajan asuntojen sijainti kaava-alueen läheisyydessä painottuu Pyhäjoen varteen. Vapaa-ajanasutusta sijaitsee runsaasti myös kaava-alueen itäpuolella Pirnesjärven rannalla noin 4–5 kilometrin etäisyydellä suunnitelluista voimaloista. Kaava-alueen pohjois- ja itä-kaakkoispuolella asutus on harvaa tai sitä ei ole lainkaan.

NATURA- JA LUONNONSUOJELUALUEET

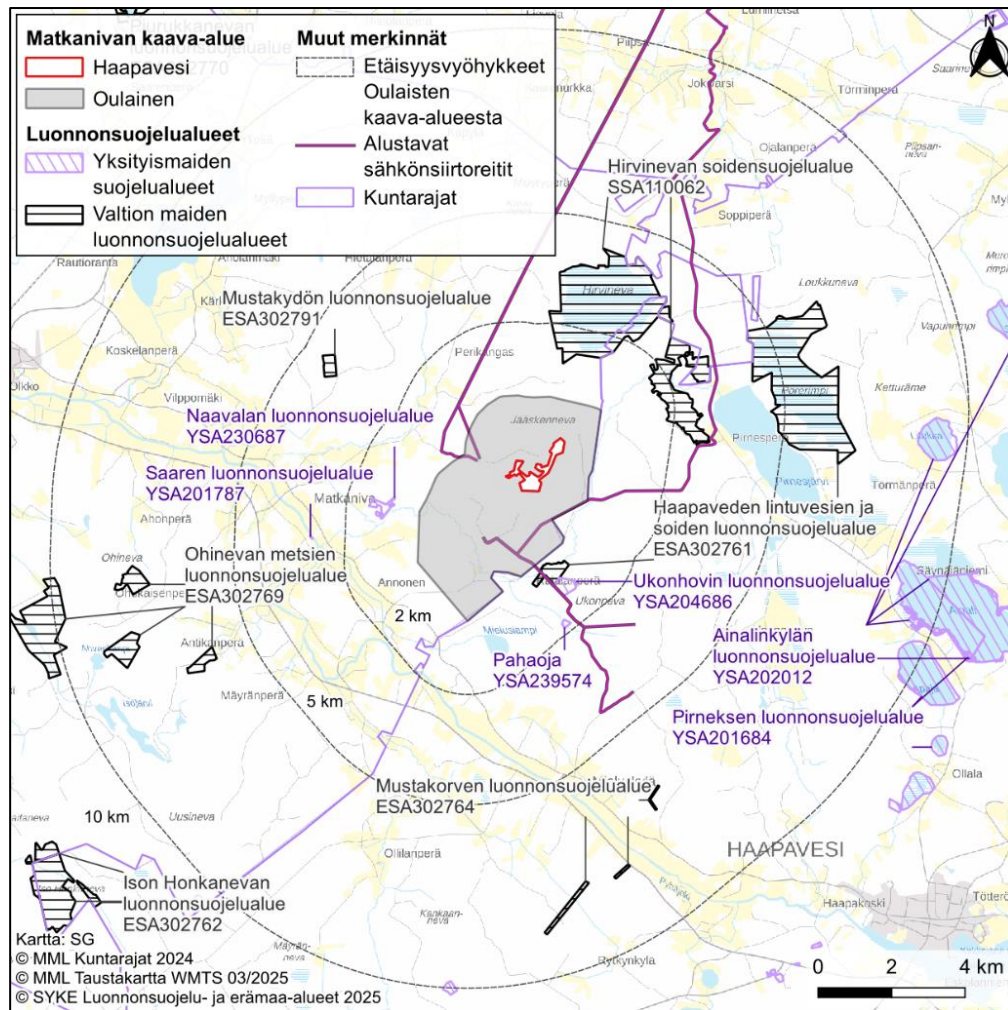
Kaava-alueella ei sijaitse Natura-alueita. Lähin Natura-alue, Hirvineva (FI1102800, SAC), sijaitsee noin 2,5 kilometrin etäisyydellä lähimmästä suunnitellusta voimalasta pohjoiseen. Alle 10 kilometrin etäisyydelle tuulivoima-alueesta sijoittuu myös kolme muuta Natura-alueita: Mustakydön metsä (FI1102802, SAC), noin 5,6 km lähimmästä suunnitellusta voimalasta luoteeseen, Haapaveden lintuvedet ja suot (FI1100001, SPA/SAC), lähimmästä suunnitellusta voimalasta noin 5,7 km itä-koilliseen sekä Ohinevan metsä (FI1102803, SAC), noin 8,3 km lähimmästä suunnitellusta voimalasta länsi-lounaaseen. Kaava-alueen läheisyydessä sijaitsevat Natura-alueet on esitetty seuraavassa kartassa (Kuva 6-4).

Kuva 6-4. Natura-alueet kaava-alueen läheisyydessä. Kartalla on osoitettu Oulaisten kaava-alue harmaalla värityksellä ja tuulivoimahankkeen Haapaveden kaupungin enklaaville sijoitettava alue punaisella viivalla.

Kaava-alueelle ei sijoitu valtion tai yksityismaiden luonnonsuojelualueita. Valtion luonnonsuojelualueista lähimpänä ovat: Haapaveden lintuvesien ja soiden luonnonsuojelualue (ESA302761), noin 1,3 km päässä lähimmästä suunnitellusta voimalasta sekä Hirvinevan soidensuojelualue (SSA110062), noin 2,4 km päässä lähimmästä suunnitellusta voimalasta. Lähimmät yksityismaiden suojelualueet ovat: Ukonhovin luonnonsuojelualue (YSA204686), noin 1,8 km päässä lähimmästä suunnitellusta voimalasta, Naavalan luonnonsuojelualue (YSA230687), noin 1,7 km päässä lähimmästä suunnitellusta voimalasta. Muita alle 5 km etäisyydellä olevia yksityismaiden luonnonsuojelualueita ovat Pahaoja (YSA239574) ja Saaren luonnonsuojelualue (YSA201787).

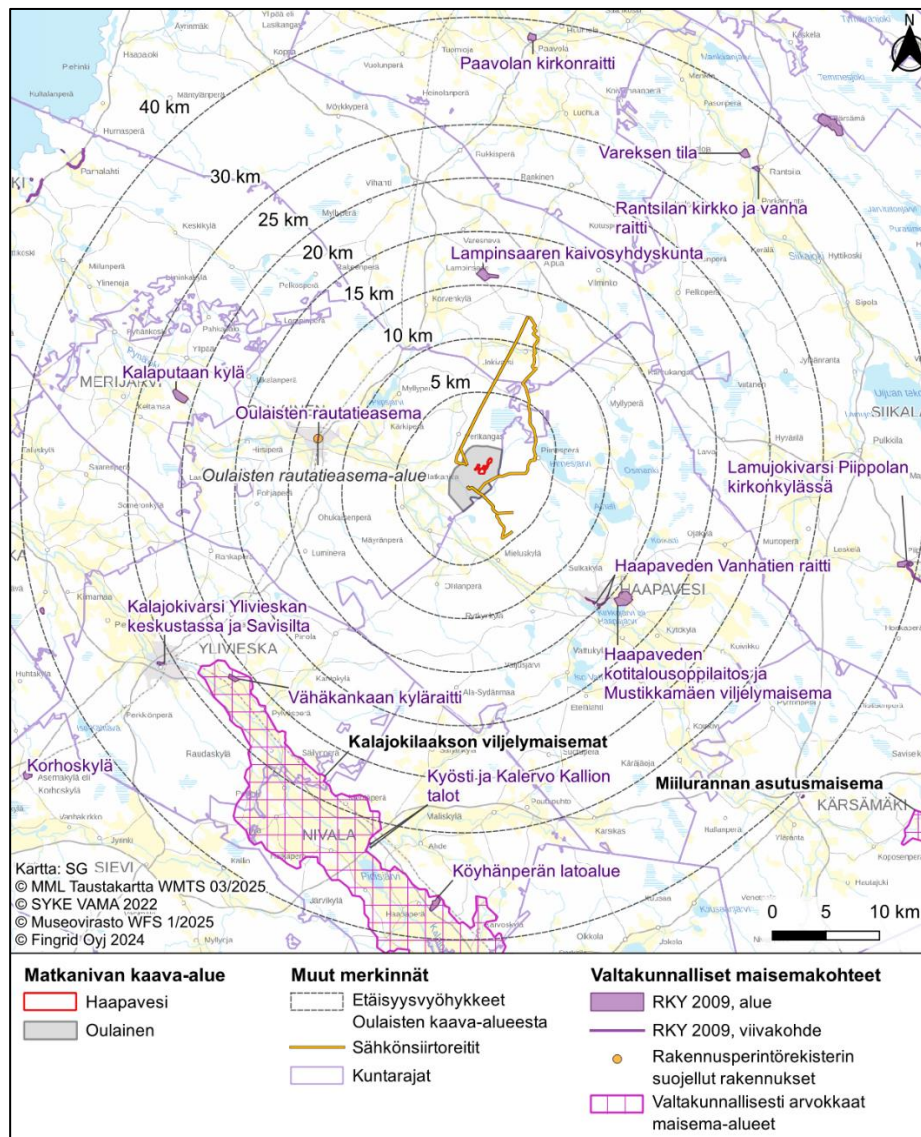
Kaava-alueelle ei sijoitu luonnonsuojeluohjelman alueita. Alle 5 km etäisyydelle kaava-alueesta sijoittuu Hirvineva (SSO110332), noin 2,5 km etäisyydellä lähimmästä suunnitellusta voimalasta. Kaava-alueen läheisyydessä sijaitsevat luonnonsuojelualueet on esitetty seuraavassa kartassa (Kuva 6-5).

Kuva 6-5. Suojelualueet kaava-alueen läheisyydessä.

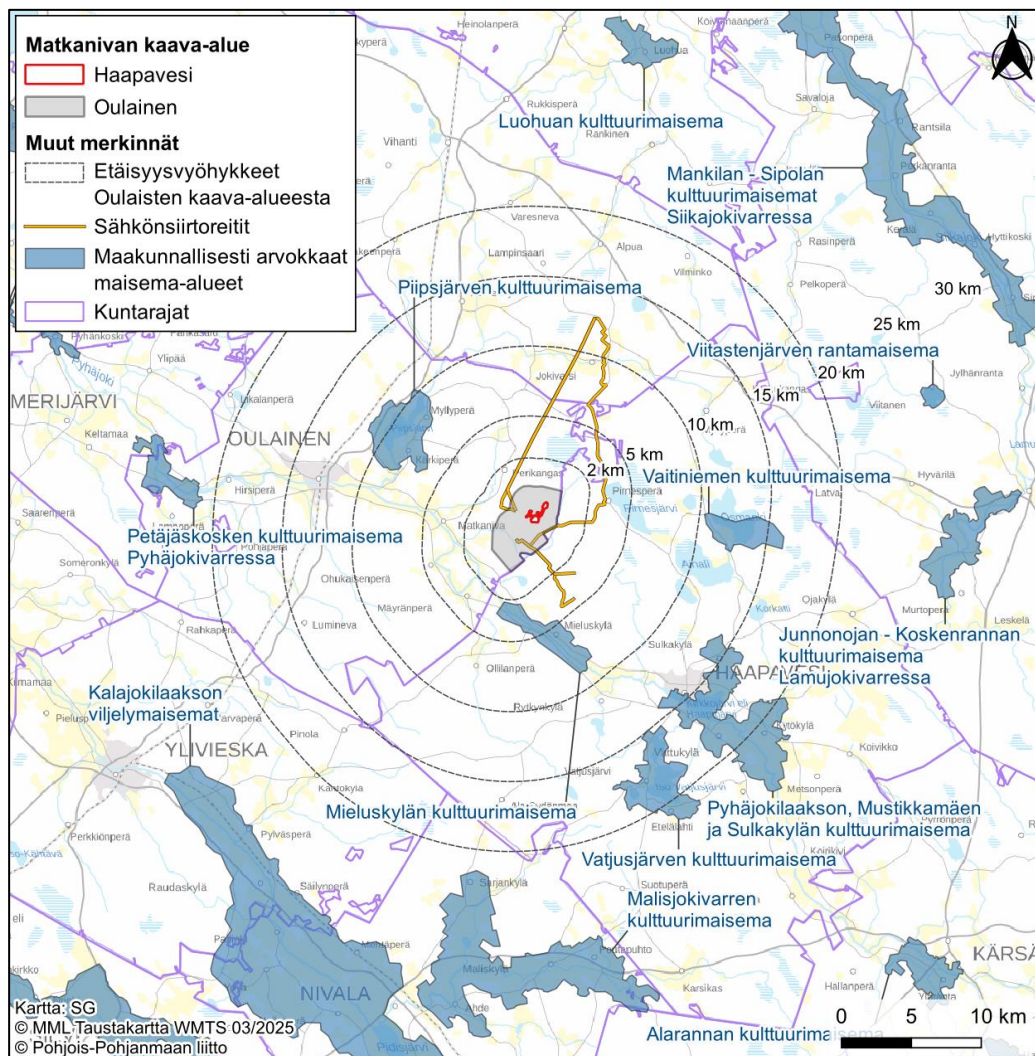
MAISEMA- JA RAKENNETTU KULTTUURIYMPÄRISTÖ

Kaava-alueelle ei sijoitu maiseman tai rakennetun kulttuuriympäristön arvokohteita. Alle 40 kilometrin etäisyydelle voimaloista sijoittuu yksi valtakunnallisesti arvokas maisema-alue, Kalajokilaakson viljelymaisemat, joka sijaitsee noin 26,2 kilometrin etäisyydellä lähimmästä voimalasta. Alle 30 kilometrin etäisyydellä suunnitelluista voimaloista on yhteensä kuusi RKY2009-alueita. Lähimmät RKY-kohteet ovat Oulaisten rautatieasema (13,8 km lähimmästä suunnitellusta voimalasta) ja Haapaveden vanhatien raitti (14,2 km lähimmästä suunnitellusta voimalasta). Kaava-alueen läheisyydessä sijaitsevat valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet ja merkittävät rakennetun kulttuuriympäristön kohteet on esitetty seuraavalla kartalla (Kuva 6-6).

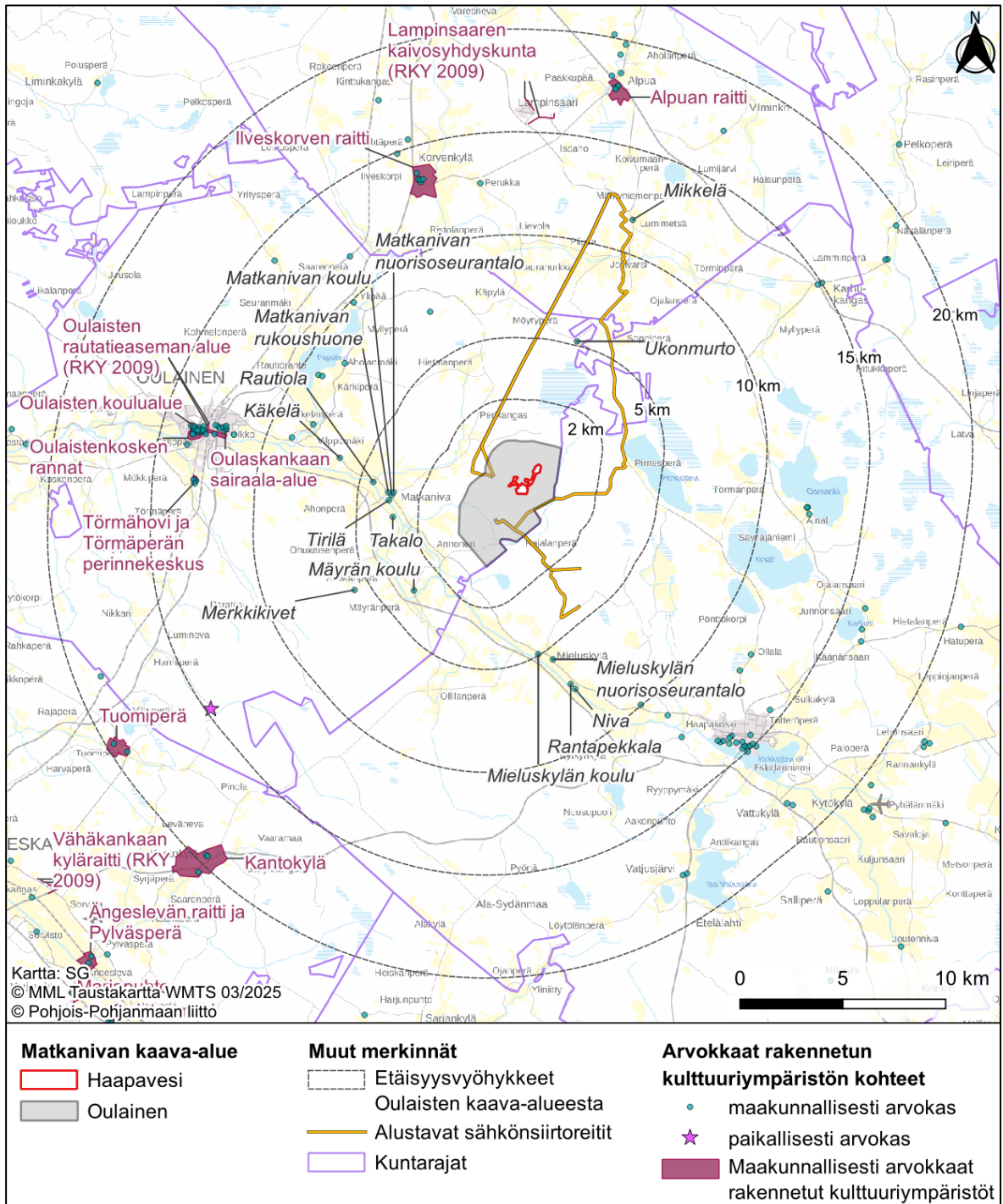

Kuva 6-6. Kaava-alueen läheisyydessä sijaitsevat valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet ja valtakunnallisesti merkittävät rakennetun kulttuuriympäristön alueet ja kohteet.

Alle 20 kilometrin etäisyydelle kaava-alueesta sijoittuu viisi maakunnallisesti arvokasta maisema-aluea ja kymmenen maakunnallisesti arvokasta rakennettua kulttuuriympäristöaluetta. Lisäksi alle 10 kilometrin etäisyydelle kaava-alueesta sijoittuu 14 maakunnallisesti arvokasta rakennettua kulttuuriympäristön kohdetta, jotka eivät sijoitu arvokkaiden maisema-alueiden yhteyteen. Lähin maakunnallisesti arvokas maisema-alue Mieluskylän kulttuurimaisema sijaitsee noin 3,3 kilometrin etäisyydellä lähimmästä suunnitelluista voimaloista. Lähin maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristöalue, Oulaistenkosken rannat sijaitsee 12,8 kilometrin säteellä lähimmästä suunnitellusta voimalasta länteen. Lähin kohde on Takalo, joka sijaitsee 4,1 kilometrin etäisyydellä lähimmästä suunnitellusta voimalasta länteen. Seuraavilla kartoilla on esitetty kaava-alueen läheisyydessä sijaitsevat maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (Kuva 6-7) ja rakennettua kulttuuriympäristön arvoalueet (Kuva 6-8).

Kuva 6-7. Kaava-alueen läheisyydessä sijaitsevat maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet.

Kuva 6-8. Kaava-alueen läheisyydessä sijaitsevat maakunnallisesti arvokkaat rakennetun kulttuuriympäristön alueet ja kohteet.

Kaava-alueella ei ole ennestään tunnettuja muinaisjäännöksiä. Lähin muinaisjäännöskohde, Pyöriänneva, sijaitsee noin 2,1 kilometrin etäisyydellä suunnitelluista voimaloista itään.

6.2 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa alueidenkäyttölain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Valtioneuvosto päätti uusista valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista 14.12.2017. Päätöksellä korvattiin valtioneuvoston 30.11.2000 tekemä ja 13.11.2008 tarkistama päätös valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista. Tavoitteet tulivat voimaan 1.4.2018.

Alueidenkäyttötavoitteiden tehtävänä on muun muassa auttaa saavuttamaan alueidenkäyttölain ja alueidenkäytön suunnittelun tavoitteet, joista tärkeimmät ovat hyvä elinympäristö ja kestävä kehitys. Alueidenkäyttölain mukaan tavoitteet on otettava huomioon ja niiden toteutumista on edistettävä maakunnan suunnittelussa, kuntien kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet käsittelevät seuraavia kokonaisuuksia:

- Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
- Tehokas liikennejärjestelmä
- Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
- Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
- Uusiutumiskykyinen energianhuolto

Uusiutumiskykyisen energianhuollon tavoitteiden taustalla on Suomen ilmasto- ja energia-politiikka, jonka vuoksi alueidenkäytössä on tarpeen varautua uusiutuvan energiantuotannon merkittävään lisäämiseen sekä tuulivoimapotentialin laajamittaiseen hyödyntämiseen. Tavoitteiden mukaan tuulivoimalat sijoitetaan ensisijaisesti keskitetysti usean voimalan yksiköihin.

6.3 Maakuntakaava

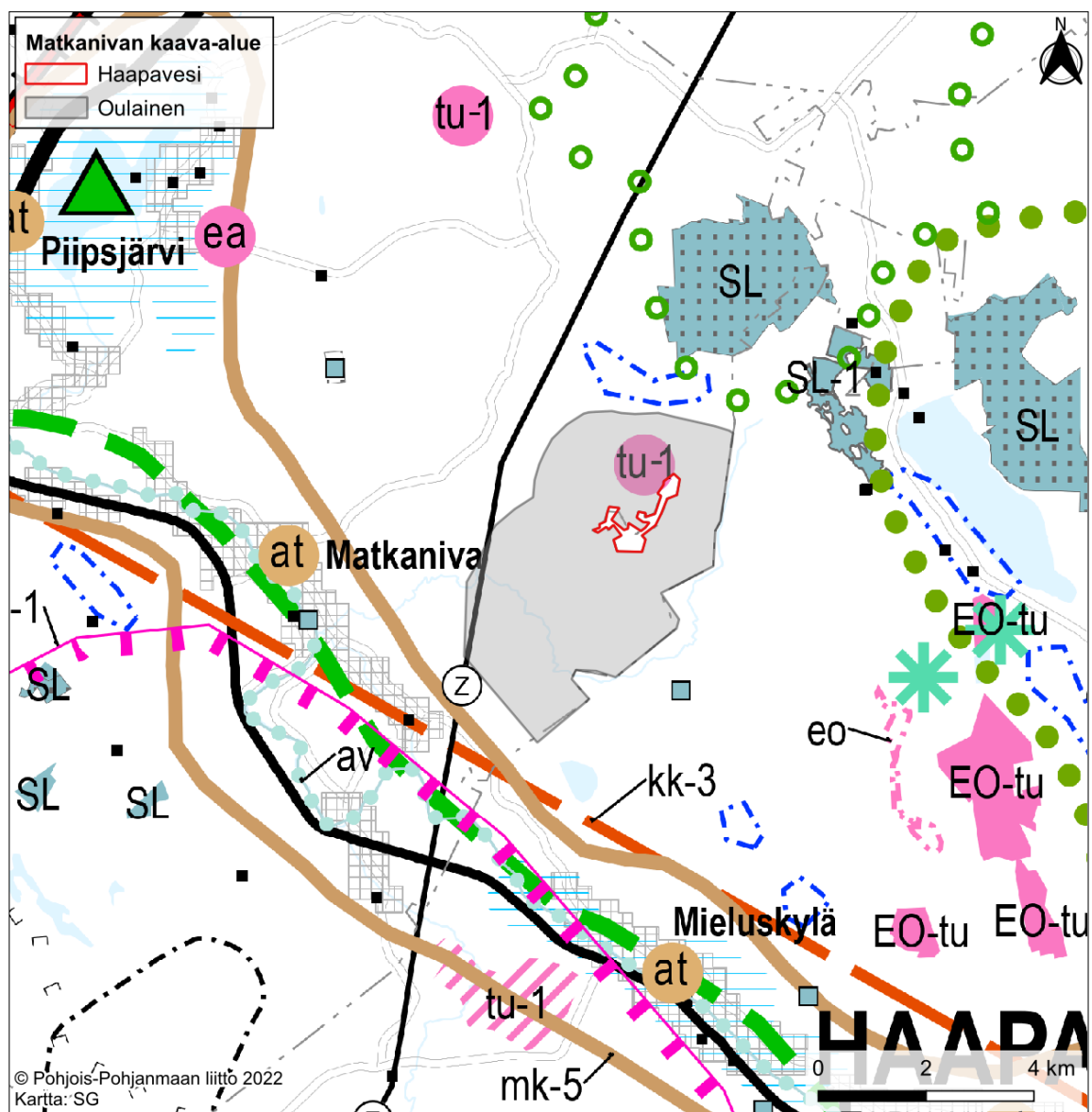
6.3.1 Pohjois-Pohjanmaan voimassa olevat maakuntakaavat

Pohjois-Pohjanmaan kokonismaakuntakaavaa on uudistettu vaihemaakuntakaavoituksen periaatteella (MRL 27 §) vuodesta 2009 alkaen (Pohjois-Pohjanmaan liitto 2024a). Maakuntakaavan uudistamisessa on käsitelty kattavasti koko maakunnan alueidenkäyttöä. Maakuntakaavan uudistaminen on edennyt kolmessa vaiheessa.

Kokonismaakuntakaava on kumoutunut vaihekaavoissa käsiteltyjen teemojen ja korvaavien merkintöjen osalta aina vaihekaavan saadessa lainvoiman.

- Maakuntavaltuusto hyväksyi 1. vaihemaakuntakaavan 2.12.2013. Ympäristöministeriö vahvisti 1. vaihemaakuntakaavan 23.11.2015.
- Maakuntavaltuusto hyväksyi 2. vaihemaakuntakaavan 7.12.2016. Maakuntakaavan 2. vaihekaava sai lainvoiman 2.2.2017.
- Maakuntavaltuusto hyväksyi 3. vaihemaakuntakaavan 11.6.2018, määrättiin voimaan maakuntahallituksen päätöksellä MRL § 232 nojalla 5.11.2018 ja sai lainvoiman 17.1.2022 KHO:n hylättyä viimeisen valituksen.

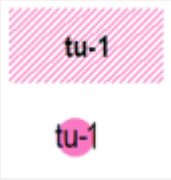

Näin ollen kaikki vaihemaakuntakaavat ovat lainvoimaisia ja maakuntakaavan ohjausvaikutus voidaan käsitellä vaihekaavojen yhdistelmämaakuntakaavakarttaa käyttäen (Kuva 6-9).

Kuva 6-9. Matkanivan kaava-alue ja Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavayhdistelmä 2022.

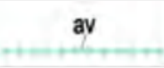

Matkanivan tuulivoimapuiston osayleiskaavan suunnittelua koskevat seuraavat maakunta-kaavayhdistelmän toiminnot ja merkinnät (Taulukko 1):

Taulukko 1. Matkanivan tuulivoimapuiston osayleiskaavan suunnittelua koskevat maakunta-kaavayhdistelmän merkinnät.

Merkintä	Määräys
	<p>TURVETUOTANTOON SOVELTUVA ALUE (tu-1) (1. ja 3.vmkk)</p> <p>Merkinnällä osoitetaan turvetuotantoon soveltuvia suoalueita.</p> <p>Suunnittelumääräykset: Alueen käyttöönoton suunnittelussa on otettava huomioon vaikutukset asutukseen ja kulttuuriympäristöön, tuotantoalueiden yhteisvaikutus vesistöihin sekä poronhoitoalueella turvattava poronhoidon edellytykset.</p> <p>Turvetuotantoalueiden jälkikäytön suunnittelussa tulee ottaa huomioon alueiden ominaisuudet, paikalliset maankäyttötarpeet ja suoluonnon tila ja pyrittävä käyttöön, jonka aiheuttama vesistökuormitus ei vaikeuta vesienhoitosuunnitelman tavoitteiden toteutumista. Jälkikäytön suunnittelussa tulee pyrkiä edistämään maatalouskäyttöä sellaisilla alueilla, joilla on maatalousmaan tarvetta, kuitenkin poronhoitoalueella tulee välttää alueiden ottamista maatalouskäyttöön.</p> <p>Alla lueteltujen soiden turvetuotanto on suunniteltava varmistaen, ettei nimettyjen purojen luonnontilaan voi aiheutua merkittäviä haitallisia vaikutuksia (1.vmkk):</p> <p>Suon nimi ja valuma-alue / Pikkujoki tai puro</p> <p>Aittosuo, 60.064 / Aitto-oja Jaalangansuo, 60.074 / Jaalankajoki Lavasuo-Alavuotto, 60.035 / Haaraoja Mantilansuo W, 60.036 / Leipioja Murtosuo, 60.063 / Juurikkaoja Pahasuo, 60.074 / Jaalankajoki Pyörösuo, 60.026 / Vuotonoj</p>
	<p>PÄÄSÄHKÖJOHTO 400 kV tai 220 kV</p>

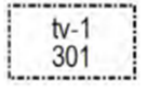
Lisäksi Matkanivan tuulivoimapuiston osayleiskaavan vaikutusaluetta (10 kilometriä) koskevat yhdistelmämaakuntakaavassa seuraavat toiminnot ja merkinnät (Taulukko 2):

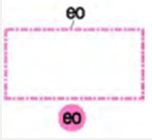

Taulukko 2. Matkanivan tuulivoimapuiston osayleiskaavan vaikutusaluetta koskevat maakuntakaavayhdistelmän merkinnät.

Merkintä	Määräys
	<p>POHJAVESIALUE (3. vmkk)</p> <p>Merkinnällä osoitetaan yhdyskuntien vedenhankinnan kannalta tärkeät (1. luokan) ja vedenhankintaan soveltuvat (2. luokan) pohjavesialueet. Sitä koskevat seuraavat suunnittelumääräykset: ”Pohjavesien pilaantumis- ja muuttumisriskiä aiheuttavat laitokset ja toiminnot on sijoitettava riittävän etäälle tärkeistä ja vedenhankintaan soveltuvista pohjavesialueista tai riskien syntyminen on esitettävä riittävin vesiensuojelutoimenpitein. Alueella tulee huolehtia pohjavesien suojelun ja maa-ainesten ottotarpeiden yhteensovittamisesta.”</p>
	<p>ARVOKAS VESISTÖ (3.vmkk)</p> <p>Merkinnällä osoitetaan lohikannan elvytysohjelmaan sisältyneiden jokien pääuomat, uhanalaisen eliölajiston kannalta erityisen arvokkaita virtavesistöjä ja muita erityisiä luonnon- tai kalatalousarvoja omaavia vesistöjä.</p> <p>Suunnittelumääräys: Maakuntakaavassa av-merkinnällä osoitettujen vesistöjen tilaan vaikuttavat toimenpiteet on suunniteltava siten, ettei luonnon- tai kalatalousarvoja vaaranneta.</p>
	<p>TÄRKEÄ ULKOILU- TAI RETKEILYREITTI (2. ja 3.vmkk)</p> <p>Merkinnällä osoitetaan ylimaakunnallisia ulkoilu- ja retkeilyreittejä.</p>

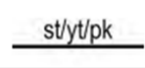

Merkintä	Määräys
	<p>LUONNON MONIKÄYTTÖALUE (1., 2. ja 3.vmkk)</p> <p>Merkinnällä osoitetaan virkistyskäytön kannalta kehitettäviä, arvokkaita luontokohteita sisältäviä aluekokonaisuuksia.</p> <p>Suunnittelumääräys: Alueen maankäyttöä suunniteltaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota luontokohteiden virkistyskäyttömahdollisuuksien edistämiseen, niiden välisten reitistöjen muodostamiseen sekä maisema- ja ympäristöarvojen säilymiseen. (3.vmkk)</p> <p>Matinsuo - Lääväsuo - Kivisuon aluekokonaisuuden maankäytön suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota arkojen eläinlajien elinmahdollisuuksien säilymiseen. (1.vmkk)</p>
	<p>LUONNON MONIMUOTOISUUDEN KANNALTA ERITYISEN TÄRKEÄ ALUE (3.vmkk)</p> <p>Merkinnällä osoitetaan suojelualueiden ulkopuolella olevia tärkeitä lintualueita sekä muita luontoarvoiltaan merkittäviä alueita.</p> <p>Suunnittelumääräys: Alueen maankäyttöä suunniteltaessa tulee ottaa huomioon luonnon monimuotoisuuteen liittyvät arvot ja niiden säilymisen edistäminen. Alueen maankäyttö tulee suunnitella ja toteuttaa niin, että edistetään alueen monimuotoisuuden säilymistä. Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa tulee varmistaa, että suunniteltu maankäyttö ei vaaranna linnuston ja kasvien elinoloja. (Hanhikivikaava)</p>
	<p>VIHERYHTEYSTARVE (2.vmkk)</p> <p>Merkinnällä osoitetaan kaupunkiseutujen ja jokilaaksovyöhykkeiden sisäisiä ja niitä yhdistäviä tavoitteellisia ulkoilun runkoreittejä ja niihin liittyviä pienalaisia virkistysalueita. Merkintään sisältyy sekä olemassa olevia että kehitettäviä ulkoilu-, pyöräily-, melonta- ym. reittejä.</p> <p>Suunnittelumääräys: Yksityiskohtaisemmalla suunnittelulla tulee turvata virkistysalueiden ja -reittien seudullinen jatkuvuus ja kehittäminen sekä liittyminen virkistyskeskuksiin, suojelualueisiin ja kulttuuriympäristöihin.</p>

Merkintä	Määräys
 	<p>LUONNONSUOJELUALUE (1. ja 3. vmkk)</p> <p>Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja tai suojeltaviksi tarkoitettuja alueita.</p> <p>Suunnittelumääräys: Alueen ja sen ympäristön maankäyttö tulee suunnitella ja toteuttaa siten, ettei vaaranneta alueen suojelun tarkoitusta, vaan pyritään edistämään alueen luonnon monimuotoisuuden sekä alueiden välisten ekologisten yhteyksien säilymistä. Rakennuslupahakemuksesta tulee pyytää MRL 133 § mukainen elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojeltaviksi tarkoitettuja suoalueita. Alueella on voimassa MRL 33 § mukainen rakentamisrajoitus.</p> <p>Suojelumääräys: Alueella ei saa ryhtyä sellaisiin suon vesitaloutta muuttaviin toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa alueen suojeluarvoja. Suojelumääräys on voimassa, kunnes suojelualue perustetaan, kuitenkin enintään 5 vuotta 1. vaihemaakuntakaavan lainvoimaiseksi tulosta. Määräys ei koske alueellisesti tärkeää pohjavedenhankintaa.</p>
	<p>NATURA 2000 -VERKOSTOON KUULUVA ALUE (1. ja 3.vmkk)</p> <p>Merkinnällä osoitetaan valtioneuvoston päätösten mukaiset Natura 2000 -verkoston alueet.</p>
	<p>MAAKUNNALLISESTI ARVOKAS MAISEMA-ALUE (2. ja 3.vmkk)</p> <p>Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (Pohjois-Pohjanmaan päivitysinventointi 2013–2015; Kainuun päivitys- ja täydennysinventointi 2011–2013). Luettelot alueista on esitetty 2. vaihemaakuntakaavan ja 3. vaihemaakuntakaavan kaavaselostuksissa.</p> <p>Suunnittelumääräykset: Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja kehittämisessä on otettava huomioon alueen ominaispiirteet sekä maisema- ja kulttuuriarvot.</p>

Merkintä	Määräys
	<p>Alueen suunnittelussa on arvioitava ja sovitettava yhteen maakuntakaavassa osoitetun käyttötarkoituksen mukainen maankäyttö sekä maisema- ja kulttuuriympäristöarvot.</p> <p>POHJOIS-POHJANMAAN MAAKUNTAKAAVAN UUDISTAMINEN, MERKINNÄT JA MÄÄRÄYKSET 18</p> <p>Maisema-alueella tulee edistää peltojen, niittyjen ja muiden avoimien maisematilojen säilymistä.</p> <p>Uudis- ja täydennysrakentamisen suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota rakentamisen sopeutumiseen sijainniltaan ja rakennustavaltaan maisemaan.</p> <p>Suunnittelussa tulee erityisesti kiinnittää huomiota selvityksissä Arvokkaat maisema-alueet Pohjois-Pohjanmaalla. Pohjois-Pohjanmaan valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitys- ja täydennysinventointi (Pohjois-Pohjanmaan liitto, julkaisu B:86, 2015) sekä Kainuun kulttuuri- maisemat ja maisemanähtävyydet. Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitys- ja täydennysinventointi 2011–2013 (Maa-seutumaisemat – arvokkaiden maisema-alueiden inventointi, Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, 2013) esitetyissä aluekuvauksissa selostettujen ominaispiirteiden ja arvojen säilymiseen.</p>
	<p>TUULIVOIMALOIDEN ALUE (tv-1) (1. ja 3.vmkk)</p> <p>Merkinnällä osoitetaan maa-alueita, jotka soveltuvat merkitykseltään seudullisten tuulivoimala-alueiden rakentamiseen. Alueella ei ole voimassa MRL 33 § mukaista rakentamisrajoitusta. Luku merkinnän yhteydessä viittaa kaavaselostuksen alueluetteloon.</p> <p>Suunnittelumääräykset:</p> <p>Alueen suunnittelussa on otettava huomioon vaikutukset asutukseen, maisemaan, linnustoon, luontoon ja kulttuuriympäristöön sekä pyrittävä ehkäisemään haitallisia vaikutuksia. Tuulivoimarakentamisen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava, ettei asutukselle aiheudu merkittäviä melu- ja välkevaikutuksia ja että valtakunnallisten kulttuuriympäristöjen arvot säilyvät.</p> <p>Lisäksi tulee ottaa huomioon lentoliikenteestä, liikenneväylistä ja tutkajärjestelmistä johtuvat rajoitteet voimaloiden koolle ja sijoittelulle sekä selvittettävä</p>

Merkintä	Määräys
	<p>tuulivoimaloiden vaikutukset puolustusvoimien toimintaan. Poronhoitoalueella tulee turvata poronhoidon edellytykset</p>
	<p>MAA-AINESTEN OTTOALUE (3.vmkk)</p> <p>Merkinnällä osoitetaan seudullisesti merkittävät maa-ainesten ottoalueet ja kalliokiviainesten ottopaikat.</p> <p>Suunnittelumääräykset: Maa-ainesten otto tulee sovittaa alueen ympäristöarvoihin, arkeologiseen kulttuuriperintöön, pohjavesivaroihin ja muihin käyttötarpeisiin. Kalliokiviainesten otto on pyrittävä keskittämään ja sen ympäristövaikutukset tulee rajoittaa mahdollisimman suppeiksi. Maa-ainesten ottamisen tarkoituksenmukaisesta etenemisestä koko alueella ja sille soveltuvasta jälkikäytöstä on huolehdittava yksityiskohtaisessa suunnittelussa</p>
	<p>OULUN ETELÄISEN ALUEEN KAUPUNKIVERKKO (3.vmkk)</p> <p>Merkinnällä osoitetaan maakunnan eteläosan maaseutukaupunkien verkko, joka muodostaa Oulun eteläisen aluekeskuksen ydinalueen.</p> <p>Suunnittelumääräykset: Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa kaupan ja muiden palvelujen, elinkeinoelämän, asutuksen, liikenteen ja virkistystoimintojen sijoittelussa on pyrittävä tehostamaan verkostokaupungin olemassa olevien yhdyskuntien alueiden käyttöä kuntien välisellä yhteistyöllä ja työnjaolla.</p> <p>Alueen kaupunkikeskuksiin voidaan sijoittaa seutua palvelevia vähittäiskaupan suuryksiköjä, jotka tulee sijoittaa siten, että ne ovat hyvin kevyt- ja joukkoliikenteen saavutettavissa</p>
	<p>MINERAALIVARANTOALUE</p> <p>Merkinnällä osoitetaan sellaisia vyöhykkeitä, joissa on todettu merkittäviä malmi- ja mineraalivarantoja.</p> <p>Kehittämisperiaatteena on, että mikäli alueen mineraalivarojen hyödyntämistä edistetään, sovitetaan toiminta yhteen muun maankäytön kanssa ja otetaan</p>

Merkintä	Määräys
	huomioon mineraalivarojen hyödyntämisen ympäristövaikutukset sekä alueiden erityispiirteet.
	<p>MAASEUDUN KEHITTÄMISEN KOHDEALUE (2. ja 3.vmkk)</p> <p>Merkinnällä osoitetaan ylikunnallisia maaseutualueita, joilla kehitetään erityisesti maatalouteen ja muihin maaseutuelinkeinoihin, luonnon- ja kulttuuriympäristöön sekä maisemaan tukeutuvaa asumista, elinkeinotoimintaa ja virkistyskäyttöä. Vyöhykkeillä on tarvetta kehittää kuntien yhteistyöllä yhteisiä suunnitteluperiaatteita.</p> <p>Kehittämisperiaatteet: Alueita kehitetään jokiluontoon ja -maisemaan perustuvana sekä valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittäviin kulttuuriympäristöihin ja -kohteisiin tukeutuvana asumis-, virkistys- ja vapaa-ajan alueena ja luontomatkailuvyöhykkeenä. Maaseutua kehitettäessä sovitetaan yhteen maaseutuelinkeinojen, pysyvän asutuksen ja loma-asutuksen tavoitteet, erityisesti maatalouden toimintaedellytykset huomioon ottaen. Loma-asutuksen ja matkailupalvelujen suunnitelmallisella kehittämisellä pyritään tukemaan maaseudun pysymistä asuttuna.</p> <p>Kohdealueella sijaitsevia taajamia kehitetään erityisesti jokimaiseman arvojen ja mahdollisuuksien pohjalta.</p> <p>Suunnittelumääräykset: Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota luonnon ja ympäristön kestäväan käyttöön, maatalouden ja muiden maaseutuelinkeinojen toimintaedellytyksiin, maiseman hoitoon, vesistön vedenlaadun turvaamiseen ja ulkoilureittien kehittämiseen.</p> <p>Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa tulee määritellä tulvan aiheuttamat rajoitukset rakentamiselle.</p> <p>Aluekohtaiset täydentävät suunnittelumääräykset: mk-5: Pyhäjokilaakso Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota Pyhäjoen vedenlaadun parantamiseen. (2.vmkk) Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota luonnon ja ympäristön kestäväan käyttöön, maiseman hoitoon sekä joen vedenlaadun parantamiseen erityisesti lohikannan elvytysohjelman tavoitteiden mukaisesti. Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa tulee määritellä tulvan aiheuttamat rajoitukset rakentamiselle. (Hanhikivikaava</p>

Merkintä	Määräys
	<p>SEUTUTIE, YHDYSTIE TAI PÄÄKATU (1. ja 3.vmkk)</p> <p>Merkinnällä osoitetaan liikennejärjestelmän kokonaisuuden kannalta merkittävät seututiet, yhdystiet tai pääkadut.</p>
	<p>KYLÄ (2. ja 3.vmkk)</p> <p>Merkinnällä osoitetaan maaseutuasuituksen kannalta tärkeitä kyläkeskuksia, jotka ovat toimintapohjaltaan vahvoja, aluerakenteen tai ympäristötekijöiden kannalta tärkeitä tai sijaitsevat taajaman läheisyydessä.</p> <p>Suunnittelumääräykset: Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa kyläkeskuksen asemaa on pyrittävä vahvistamaan sovittamalla yhteen asumisen, alkutuotannon ja muun elinkeinotoiminnan tarpeet sekä kehittämällä kylän ydinaluetta toiminnallisesti, kyläkuvallisesti ja liikennejärjestelyiltään selkeästi hahmottavaksi kohtaamispaikaksi.</p> <p>Uudisrakentaminen on pyrittävä sijoittamaan siten, että se sijoittuu palvelujen kannalta edullisesti olevan kyläasuituksen sekä tie- ja tietoliikenneyhteyksien läheisyyteen.</p> <p>Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota rakentamisen sopeuttamiseen kyläkokonaisuuteen ja -ympäristöön, vesihuollon järjestämiseen ja hyvien peltoalueiden säilyttämiseen maatalouskäytössä.</p>
	<p>AMPUMARATA (2.vmkk)</p> <p>Merkinnällä osoitetaan seudullisesti merkittävät ampumaradat.</p> <p>Suunnittelumääräys: Ampumamelun leviämisaluetta koskevassa suunnittelussa tulee ottaa huomioon ampumaratojen melutasosta annetut ohjeavot.</p>
	<p>MUINAISMUISTOKOHDE (2. ja 3.vmkk)</p> <p>Merkinnällä osoitetaan muinaismuistolaila (295/63) rauhoitetut kiinteät muinaisjäännekohteet.</p>

Merkintä	Määräys
	Suunnittelumääräys: Kohdetta koskevista maankäytön suunnitelmista on pyydettävä museoviranomaisen lausunto.

Koko maakuntakaavan aluetta koskevia alueidenkäytön periaatteita ja yleismääräyksiä:

TUULIVOIMALOIDEN RAKENTAMINEN

Yleisiä suunnittelumääräyksiä:

Maakuntakaavassa osoitettujen tuulivoimala-alueiden ulkopuolelle voidaan toteuttaa tuulipuistoja, jotka eivät ole merkitykseltään seudullisia.

Perämeren rannikkoalueella tuulivoimarakentaminen tulee sijoittaa ensisijaisesti maakuntakaavassa osoitetuille tuulivoimaloiden alueille. Tapauskohtaisesti voidaan harkita tuulivoimaloiden sijoittamista myös muille alueille, mikäli se ei merkittävästi lisää tuulivoimarakentamisesta aiheutuvia haitallisia yhteisvaikutuksia asutukseen, maisemaan, linnustoon tai muuhun ympäristöön.

Tuulivoimalat tulee lähtökohtaisesti sijoittaa linnuston kannalta tärkeiden alueiden ulkopuolelle. Tapauskohtaisesti voidaan harkita tuulivoimarakentamista myös näille alueille, mikäli tuulivoimarakentaminen ei heikennä alueiden linnustoarvoja.

Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa voimalat tulee sijoittaa valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden ja rakennettujen kulttuuriympäristöjen, luonnonsuojelualueiden, Natura 2000 -verkoston alueiden, harjunsuojeluohjelman alueiden, maakuntakaavan luonnonalueiden ja seudullisesti merkittävien virkistysalueiden ulkopuolelle.

Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa on otettava huomioon eri hankkeiden yhteisvaikutukset erityisesti asutukseen, maisemaan ja linnustoon sekä pyrittävä ehkäisemään haitallisia vaikutuksia. Tuulivoimarakentamisen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava, ettei asutukselle aiheudu merkittäviä melu- ja välkevaikutuksia ja että valtakunnallisten kulttuuriympäristöjen arvot säilyvät.

Lähekkäin sijoittuvien tuulivoimala-alueiden liittäminen sähköverkkoon on pyrittävä keskittämään yhteiseen johtokäytävään.

Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa on otettava huomioon lentoliikenteestä, liikenneväylistä ja tutkajärjestelmistä johtuvat rajoitteet voimaloiden koolle ja sijoittelulle sekä selvittävä tuulivoimaloiden vaikutukset puolustusvoimien toimintaan. Poronhoitoalueella tulee turvata poronhoidon edellytykset.

Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa on kuultava puolustusvoimia. Suunnittelussa tulee turvata puolustusvoimien toimintaedellytykset sekä ottaa erityisesti huomioon puolustusvoimien toiminnasta, kuten tutkajärjestelmistä ja radioyhteyksien turvaamisesta johtuvat rajoitteet.

6.3.2 Pohjois-Pohjanmaan vireillä oleva maakuntakaava

Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavassa on osoitettu sijainninhajausmallin pohjalta uusia tuulivoimaloiden alueita (tv-1, tv-2 ja tv-3) sekä päivitetty 1. ja 3. vaihemaakuntakaavassa osoitettuja tv-alueita. Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava on edennyt ehdotusvaiheen julkiseen kuulemiseen. Ehdotusvaiheen julkisen kuulemisen aineisto on ollut nähtävillä 23.9.–24.10.2024, ja maakuntahallitus on käsitellyt kokouksessaan 19.11.2024 julkisen ehdotuksen kuulemisen aikana saadun palautteen. Marras-joulukuun 2024 aikana maakuntahallituksen 19.11.2024 ohjauksen pohjalta käytyjen työneuvotteluiden ja juridisten arviointien pohjalta päädyttiin järjestämään uusi ehdotusvaiheen julkinen kuuleminen. Aineisto on viety maakuntahallitukseen 10.2.2025 yhdessä ensimmäisen ehdotusvaiheen kuulemisen aikana saadun palautteen vastineiden kanssa. Uusi julkinen kuuleminen järjestetään helmi-maaliskuussa 2025.

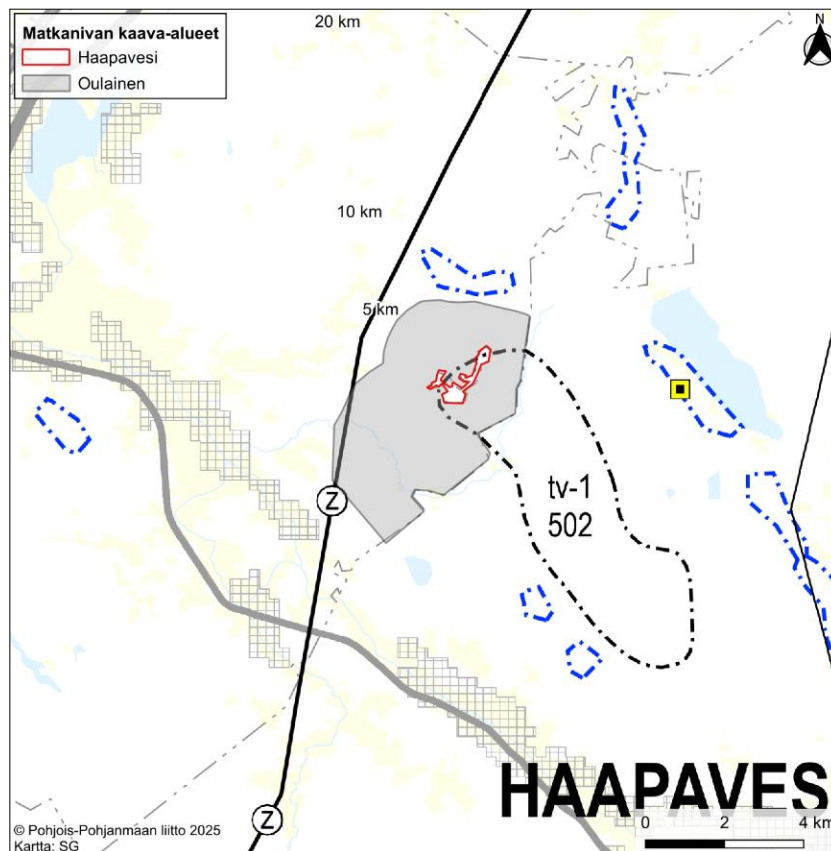
Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan 2. ehdotuksessa Matkanivan tuulivoima-alueelle sijoittuu osittain tv-1-merkintä (alue 502, Kuva 6-10). Sähkönsiirtoreittivaihtoehdot sijoittuvat pohjavesialueelle, tuulivoimaloiden alueelle, energiahuollon alueelle sekä uuden 400 kV voimajohdon ja nykyisen 400 kV tai 220 kV voimajohdon merkinnän alueille.

Maakuntakaava on yleispiirteinen suunnitelma alueiden käytöstä maakunnassa, joten maakuntakaavan aluemerkitöjen ei voida olettaa olevan tarkkoja rajauksia. Maakuntakaavan joustavuudesta johtuen kaavassa osoitettujen alueiden sijaintia ja laajuutta voidaan tarkentaa yksityiskohtaisemmassa kaavassa.

Tv-1-merkinnällä osoitetaan maa-alueita, jotka soveltuvat merkitykseltään seudullisten tuulivoimala-alueiden rakentamiseen. Alueella ei ole voimassa AKL 33 § mukaista rakentamisrajoitusta. Alueen suunnittelussa on otettava huomioon vaikutukset asutukseen, maisemaan, linnustoon, luontoon ja kulttuuriympäristöön sekä pyrittävä ehkäisemään haitallisia

vaikutuksia. Tuulivoimarakentamisen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava, ettei asutukselle aiheudu merkittäviä melu- ja välkevaikutuksia, ja että valtakunnallisten kulttuuriympäristöjen arvot säilyvät. Lisäksi tulee ottaa huomioon lentoliikenteestä, liikenneväylistä ja tutkajärjestelmistä johtuvat rajoitteet voimaloiden koolle ja sijoittelulle sekä selvitettävä tuulivoimaloiden vaikutukset puolustusvoimien toimintaan. Poronhoitoalueella tulee turvata poronhoidon edellytykset.

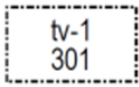
Pohjois-Pohjanmaan liitto on linjannut, että Pohjois-Pohjanmaalla vireillä olevia seudullisesti merkittäviä tuulivoimayleiskaavoja ei voi viedä hyväksyntään ennen kuin hanke on osoitettu nyt vireillä olevassa energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavassa eikä ennen kuin maakuntakaava on hyväksytty. Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan julkisessa kaavaehdotuksessa seudullisesti merkittävän tuulivoima-alueen koko on kymmenen (10) tai useampia voimaloita käsittävä tuulivoimahanke. Matkanivan tuulivoimahanke ei siten yksinään ole seudullisesti merkittävä tuulivoimahanke. Matkanivan tuulivoima-alue sijoittuu kuitenkin kaavoitusvaiheessa olevan, seudullisesti merkittävän kokoluokan Sikokankaan tuulivoima-alueen (tv-1 502) välittömään läheisyyteen ja kuuluu siten seudullisesti merkittävään tuulivoima-aluekokonaisuuteen.

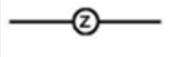

Kuva 6-10. Kaava-alue ja Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava, toinen ehdotusvaihe.

Kaava-alueelle tai sen välittömään läheisyyteen sijoittuu Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastomaakuntakaavan uudelleen nähtävillä olleessa ehdotuksessa seuraavat merkinnät (Taulukko 3). Uudet ja voimassa olevista maakuntakaavoista muuttuvat merkintöjen selitykset ja määräykset on esitetty **punaisella värillä**:

Taulukko 3. Matkanivan tuulivoimapuiston osayleiskaavan vaikutusalueita koskevat maakuntakaavayhdistelmän merkinnät.

Merkintä	Määräys
	<p>POHJAVESIALUE</p> <p>Merkinnällä osoitetaan yhdyskuntien vedenhankintaa varten tärkeät (1-luokka) ja muut vedenhankintakäyttöön soveltuvat (2-luokka) pohjavesialueet sekä sekä pohjavesialueet (1E, 2E ja E), joiden pohjavedestä pintavesi- tai maa-ekosysteemit ovat suoraan riippuvaisia. Tarkemmat tiedot pohjavesialueista on esitetty Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan selostuksen liitteessä 3</p> <p>Suunnittelumääräykset: Suunnitelmissa ja toimenpiteissä alueella on otettava huomioon pohjaveden suojelu siten, että sen käyttömahdollisuuksia, laatua tai riittävyyttä ei vaaranneta. Alueella tulee huolehtia pohjavesien suojelun ja maa-ainesten ottotarpeiden yhteensovittamisesta. Pohjavesien pilaantumis- ja muuttumisriskejä aiheuttavat laitokset ja toiminnot on sijoitettava riittävän etäälle tärkeistä ja vedenhankintaan soveltuvista pohjavesialueista tai riskien syntyminen on estetävä riittävien vesiensuojelutoimenpitein. Vesiensuojeluviranomaisille on varattava mahdollisuus lausunnon antamiseen maankäytön muutoksia suunniteltaessa ja toteutettaessa.</p>
	<p>TUULIVOIMALOIDEN ALUE</p> <p>Merkinnällä osoitetaan maa-alueita, jotka soveltuvat merkitykseltään seudullisten tuulivoimala-alueiden rakentamiseen. Alueella ei ole voimassa MRL 33 § mukaista rakentamisrajoitusta. Luku merkinnän yhteydessä viittaa kaavaselostuksen alueluetteloon.</p> <p>Suunnittelumääräykset: Alueen suunnittelussa on otettava huomioon vaikutukset asutukseen, maisemaan, linnustoon, luontoon ja kulttuuriympäristöön sekä pyrittävä ehkäisemään haitallisia vaikutuksia. Suunnittelussa tulee ottaa huomioon myös muut lähialueiden tuulivoimahankkeet ja yhteisvaikutukset. Tuulivoimarakentamisen</p>

Merkintä	Määräys
	<p>yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava, ettei asutukselle aiheudu merkittäviä melu- ja välvevaikutuksia ja että valtakunnallisten kulttuuriympäristöjen arvot säilyvät.</p> <p>Lisäksi tulee ottaa huomioon lentoliikenteestä, liikenneväylistä ja tutkajärjestelmistä johtuvat rajoitteet voimaloiden koolle ja sijoittelulle sekä selvittettävä tuulivoimaloiden vaikutukset puolustusvoimien toimintaan. Poronhoitoalueella tulee turvata poronhoidon edellytykset</p>
	<p>VALTAKUNNALLISESTI MERKITTÄVÄ ARKEOLOGINEN ALUE</p> <p>Merkinällä osoitetaan valtioneuvoston päätöksen 7.11.2024 mukaiset valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset alueet (VARK 2024). Alueilla on yksi tai useampi muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäänös.</p> <p>Suunnittelumääräys: Alueiden käytön suunnittelussa tulee edistää valtakunnallisesti merkittävien arkeologisten kohteiden säilymistä. Suunnittelussa tulee erityisesti kiinnittää huomiota VARK inventoinnissa todettuihin arvoihin ja ominaispiirteisiin. Aluetta koskevista maankäytön suunnitelmista on pyydettävä alueellisen vastuuseen lausunto. Kohteisiin liittyvistä lupa-asioista vastaa aina Museovirasto.</p>
	<p>VOIMAJOHTO 400 kV ja 220 kV</p> <p>Merkinällä osoitetaan toteutetut voimajohdot, joita koskee maankäyttö- ja rakennuslain 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.</p>

Lisäksi energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavassa on osoitettu koko maakuntakaavan aluetta koskevia alueidenkäytön periaatteita ja yleismääräyksiä, jotka ohjaavat tarkempaa suunnittelua. Uudet ja voimassa olevista maakuntakaavoista muuttuvat merkintöjen selitykset ja määräykset on esitetty punaisella värillä:

TUULIVOIMALOIDEN RAKENTAMINEN

Yleisiä suunnittelumääräyksiä: Nämä yleiset suunnittelumääräykset koskevat kaikkea tuulivoimarakentamista maakunnassa. Maakuntakaavassa osoitettujen seudullisesti merkittävien tuulivoimala-alueiden ulkopuolelle voidaan toteuttaa tuulipuistoja, jotka eivät ole merkitykseltään

seudullisia. Pohjois-Pohjanmaalla seudullisesti merkittävän tuulivoiman seudullisesti merkittävä kokonaisuus on vähintään kymmenen voimalaa käsittävä tuulivoimahanke. Maisemallisesti herkällä Oulujärven ranta-alueella tuulivoimalat tulee sijoittaa vähintään 5 km etäisyydelle Oulujärven ranta-alueesta maisemavaikutusten vähentämiseksi.

Maakuntakaavan tuulivoimaloiden alue (tv-1 ja tv-2) on erityisominaisuutta kuvaava merkintä, joka mahdollistaa tarkemman suunnittelun, ei tarkka aluerajaus. Kuntakaavoituksessa tuulivoimaloiden alue täsmentyy tarkempien, voimalakohtaisten selvitysten ja vaikutusten arvioinnin perusteella maakuntakaavan tv-alueeseen tukeutuen. Vaikutusten arvioinnissa on huomioitava viimeisin selvitystieto mukaan lukien valtakunnalliset ja maakunnalliset selvitykset sekä Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmasto-vaihemaa-alueiden tuulivoima-alueiden kohdekuvaukset (kaavaselosituksen liite 2). Tarkemmassa suunnittelussa tulee ottaa huomioon myös muut lähialueiden energia- ja voimalinjahankkeet ja hankkeiden yhteisvaikutukset.

Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa voimalat tulee sijoittaa valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden ja merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen, mukaan lukien vedenalainen kulttuuriperintö ja muinaismuistolaila rauhoitettujen kiinteiden muinaisjäännösten ulkopuolelle sekä luonnonsuojelualueiden, Natura 2000 -verkoston alueiden, harjijensuojeluohjelman alueiden, pohjavesialueiden, maakuntakaavan luo -alueiden ja merkittävien virkistysalueiden ulkopuolelle. Tuulivoimarakentamisen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava valtakunnallisten ja maakunnallisten ekologisten yhteyksien säilyminen eheinä ja toimivina.

Seudullisesti merkittävä tuulivoimarakentaminen tulee sijoittaa ensisijaisesti maakuntakaavassa osoitetuille tuulivoimaloiden alueille. Tapauskohtaisesti voidaan harkita tuulivoimaloiden sijoittamista myös muille alueille, mikäli selvityksillä ja vaikutusten arvioinnilla voidaan varmistua siitä, ettei alue yksin tai yhdessä muiden hankkeiden kanssa merkittävästi lisää tuulivoimarakentamisesta aiheutuvia haitallisia yhteisvaikutuksia asutukseen, linnustoon, tuulivoimalle herkille lajeille, Natura 2000 -verkostoon ja ekologisten yhteyksien säilymiseen, arvokkaiden maisema-alueiden ja merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen arvoihin tai muuhun ympäristöön. Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa on arvioitava tuulivoimahankeiden vaikutukset vaikutusalueella sijaitseviin Natura-alueisiin ja varmistaa ettei hankkeesta aiheudu erikseen ja yhdessä jo toteutuneiden

tuulivoima-alueiden ja vireillä olevien muiden tuulivoima-alueiden kanssa Natura-alueen suojeluperusteena olevalle lajistolle tai luontotyyppille merkittäviä haitallisia vaikutuksia.

Tuulivoimalat tulee lähtökohtaisesti sijoittaa maakotkan ydinreviirien ja linnuston kannalta tärkeiden alueiden ulkopuolelle (IBA, FINIBA ja MAALI-alueet). Tapauskohtaisesti voidaan harkita tuulivoimarakentamista myös näille alueille, mikäli voidaan varmistua siitä, ettei tuulivoimarakentaminen yksin tai yhdessä muiden hankkeiden kanssa heikennä linnustoarvoja. Muuttolinnustoon kohdistuvien yhteisvaikutusten ehkäisemiseksi voimalat tulee sijoittaa ensisijaisesti Pohjois-Pohjanmaan rannikon päämuuttoreitin (PPL 2021) ja linnuston tärkeiden levähtämisalueiden ulkopuolelle. Tuulivoima-alueiden tarkemmassa suunnittelussa tulee turvata riittävä etäisyys metsäpeurojen esiintymis- ja vasomisalueisiin. Tuulivoimalle herkkien lajien osalta on käytettävä viimeisintä saatavilla olevaa valtakunnallista ja alueellista selvitystietoa.

Laajamittaista tuulienergiatuotantoa suunniteltaessa on otettava huomioon eri hankkeiden yhteisvaikutukset erityisesti tuulivoimalle herkkiin lajeihin ja linnustoon, kulttuuri-, maisema- ja luontoarvoihin sekä muihin elinkeinoihin ja asutukseen, ja huolehdittava siitä, että tärkeiden alueiden arvot säilyvät ja merkittävien haitallisten vaikutusten syntyminen ehkäistään. Tuulivoimarakentamisen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava, ettei asutukselle aiheudu merkittäviä melu- ja välkevaikutuksia ja että arvokaiden kulttuuriympäristöjen arvot säilyvät.

Poronhoitoalueella tulee turvata poronhoidon edellytykset, myös tuulivoimatuotannon edellyttämien voimalinjojen suunnittelun ja toteuttamisen yhteydessä.

Tuulivoiman vesistövaikutuksiin, etenkin vesistökuormituksen riskin riittävään huomioiseen happamien sulfaattimaiden ja mustaliuskeiden esiintymisalueilla, on kiinnitettävä tarkemmassa suunnittelussa erityistä huomiota. Tuulivoimahankkeiden suunnittelussa ja hankekohtaisissa vaikutusten arvioinneissa tulee huomioida valuma-alueiden muutosten ja vedenpäädytyskyvyn muutokset, joista helposti muodostuu ennakoimattomia kerrannaisvaikutuksia runsaan tuulivoimarakentamisen alueilla. Lisäksi tuulivoima- ja voimajohtorakentamisen on huomioitava virtavesieliöstön vapaan liikkumisen turvaaminen tiestörakentamisessa, eroosioherkkyyden huomioiminen virtaamia äärevöitettäessä sekä rantavyöhykkeen olosuhteiden ja pienten virtavesien olosuhteiden turvaaminen. Lisäksi

*vaikutusten arvioinnissa on huomioitava yhteisvaikutukset muiden suu-
resti maankäyttöä muuttavien hankkeiden kanssa.*

*Lähekkäin sijoittuvien tuulivoimala-alueiden liittäminen sähköverkkoon on
ensisijaisesti keskitettävä samaan tai olemassa olevaan johtokäytävään ja
yhteispylväisiin. Suunnittelua on tehtävä yhteistyössä muiden energian-
tuotannon hanketoimijoiden, kuntien, viranomaisten sekä kanta- ja alue-
verkkoyhtiöiden kanssa. Lisäksi on arvioitava sähkönsiirron yhteisvaikutuk-
set muiden voimajohtohankkeiden kanssa sekä maalla että merellä.*

*Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa on otettava huomioon lentolii-
kenteestä, liikenneväylistä, meripelastustoiminnasta, merenkulun tutka- ja
radiojärjestelmistä ja muusta toiminnasta johtuvat rajoitteet voimaloiden
koolle ja sijoittelulle sekä selvittävä tuulivoimaloiden vaikutukset. Ilma-
tieteen laitoksen säätutkien osalta vaikutusarviointi on tehtävä myös yli
20 kilometrin etäisyydellä sijaitseviin tuulivoima-alueisiin, jos ne sijaitsevat
alle 10 kilometrin etäisyydellä 20 kilometrin etäisyysrajan sisäpuolella ole-
vista tuulivoima-alueista. Tarvittaessa on neuvoteltava mahdollisuudesta
järjestää kompensatiomittausasemia laajojen tuulivoima-alueiden yhtey-
teen (noin yli 10 voimalaa tai alue yli 20 km²).*

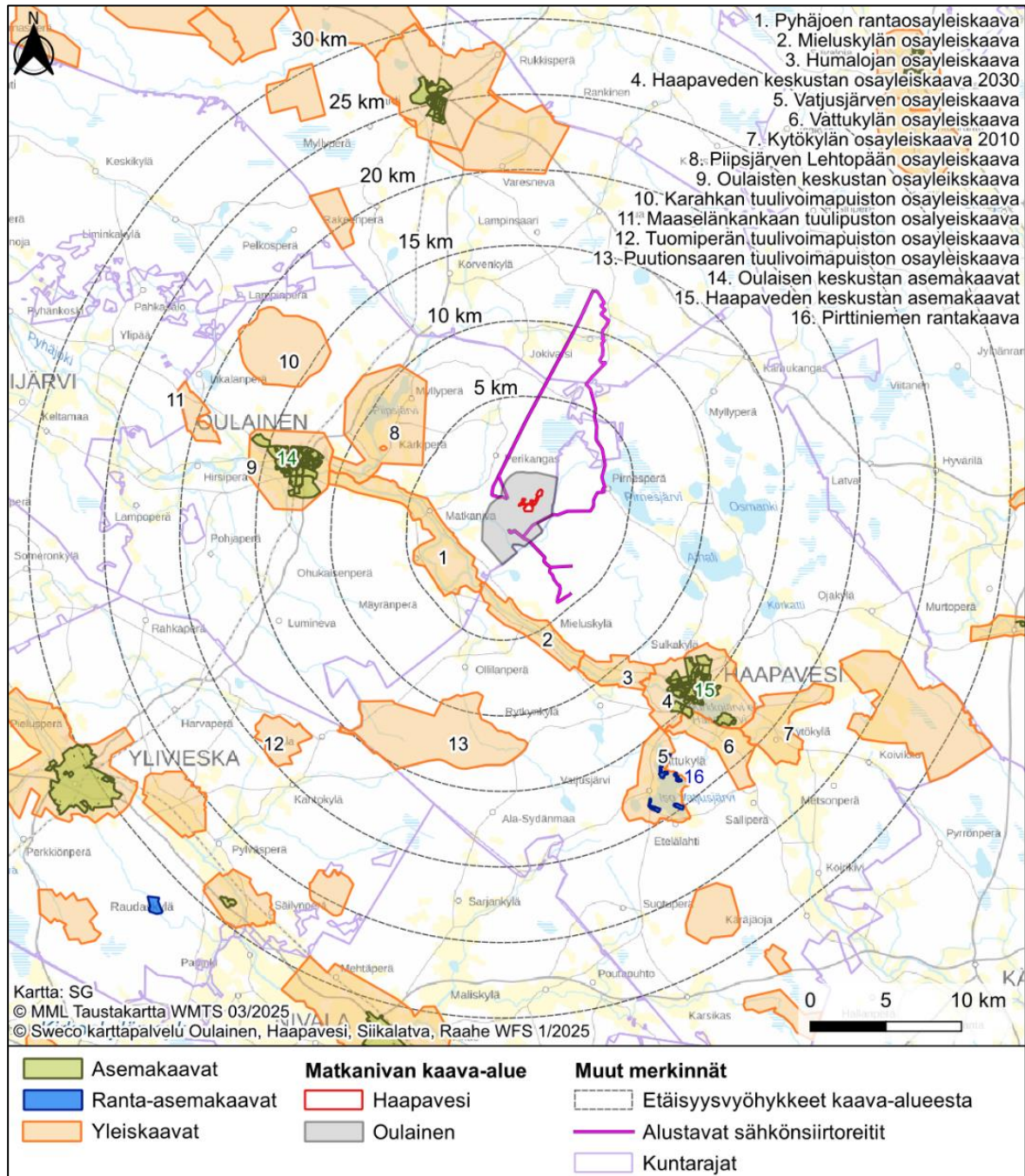
*Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa on kuultava puolustusvoimia.
Suunnittelussa tulee turvata puolustusvoimien toimintaedellytykset sekä
ottaa erityisesti huomioon puolustusvoimien toiminnasta, kuten sensori- ja
tietoliikennejärjestelmien turvaamisesta johtuvat rajoitteet. Yli 50 metriä
(kokonaiskorkeus maanpinnasta) korkeiden tuulivoimaloiden rakentami-
sesta tulee pyytää lausunto puolustusvoimien Pääesikunnalta. Tuulivoima-
loita ei saa rakentaa alle 4 kilometrin etäisyydelle puolustusvoimien alu-
eista eikä alle 12 kilometrin etäisyydellä varalaskupaikoista.*

6.4 Yleiskaavat

Kaava-alueella ei ole voimassa olevia tai vireillä olevia yleiskaavoja. Kaava-aluetta lähimmät voimassa olevat osayleiskaavat ovat eteläpuolelle sijoittuvat Pyhäjoen rantaosayleiskaava (hyv. 11.11.2015) noin 1,0 kilometrin etäisyydellä kaava-alueen rajasta ja Mieluskylän osayleiskaava (hyv. 14.12.2009) noin 1,5 kilometrin etäisyydellä kaava-alueen rajasta (Kuva 6-11).

Lähin vireillä oleva tuulivoimahanke, Sikokangas, rajautuu Matkanivan kaava-alueen itäreu-
naan. Haapaveden kaupunginhallitus on päättänyt käynnistää tuulivoimaosayleiskaavan

laatimisen Sikokankaan alueelle kokouksessaan 25.9.2023 (235 §). Kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut nähtävillä.

Kuva 6-11. Kaava-alueen läheisyydessä voimassa olevat yleis- ja asemakaavat.

6.5 Asemakaavat

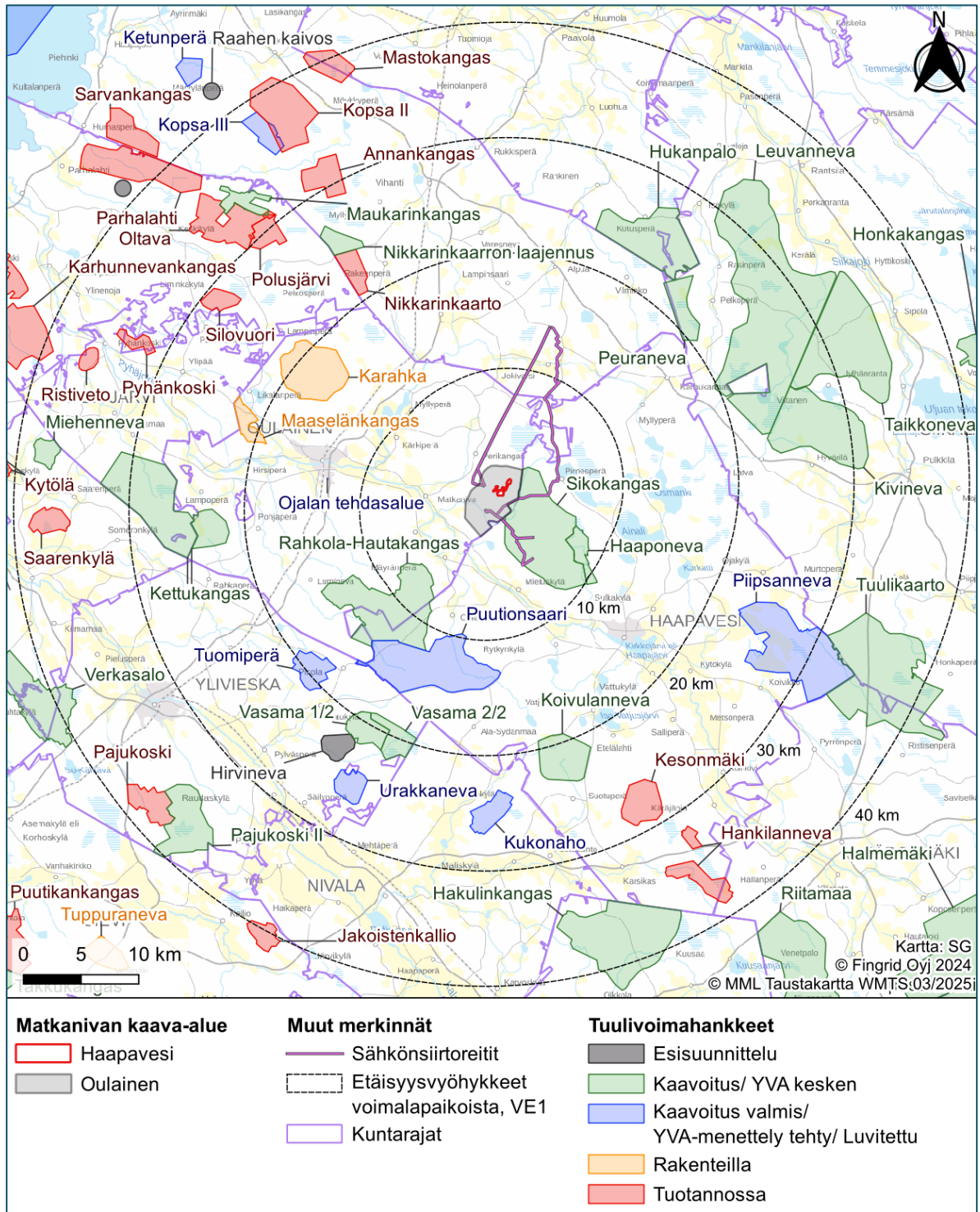
Kaava-alueella ei ole voimassa tai vireillä asemakaavoja. Lähimmät asemakaavat sijaitsevat yli 10 kilometrin etäisyydellä kaava-alueesta.

6.6 Maanomistus

Tuulivoimapuisto sijoittuu valtion ja yksityisten maanomistajien maille.

6.7 Lähialueen muut tuulivoimahankkeet

Matkanivan tuulivoima-alueen välittömään läheisyyteen itäpuolelle sijoittuu kaavoitusvaiheessa oleva Sikokankaan tuulivoimahanke, johon suunnitellaan enintään 38 tuulivoimalan rakentamista. Sikokankaan itäpuolelle sijoittuu Haaponevan tuulivoimahanke, jonne suunnitellaan enintään 7 tuulivoimalan rakentamista. Yhdessä Matkanivan tuulivoimahankkeen kanssa nämä muodostaisivat melko yhtenäisen tuulivoimama-alueen, johon tulisi enimmillään yhteensä 54 tuulivoimalan kokonaisuus. Alle 30 kilometrin etäisyydelle sijoittuvat, tällä hetkellä tiedossa olevat tuulivoimahankkeet on esitetty seuraavassa kuvassa (Kuva 6-12).

Kuva 6-12. Kaava-alueen lähialueen muut tuulivoimahankkeet.

7 Laadittavat selvitykset ja vaikutusten arviointi

7.1 Vaikutusten arviointi

Vaikutusten arviointi on osa osayleiskaavan suunnittelua. Vaikutusten selvittämisen tarkoituksena on jo suunnittelun aikana saada tietoa suunnitteluratkaisujen merkityksestä ja siten parantaa lopullisen suunnitelman laatua. Vaikutusten selvittäminen perustuu alueelta käytössä oleviin perustietoihin, alueella suoritettuihin maastokäynteihin, osallisilta saataviin lähtötietoihin, lausuntoihin ja huomautuksiin sekä laadittavien suunnitelmien ympäristöä muuttavien ominaisuuksien analysointiin.

Merkittävien teollisen mittaluokan tuulivoimahankkeiden ympäristövaikutukset arvioidaan YVA-lain mukaisessa ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä. Matkanivan tuulivoimahankkeessa sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaista arviointimenettelyä.

Osayleiskaavan vaikutukset arvioidaan lähtökohtaisesti YVA-menettelyn yhteydessä. Ympäristövaikutusten arviointia (YVA) varten tehdyissä selvityksissä on huomioitu yleiskaavoituksessa tarvittavat selvitystarpeet, jolloin yleiskaavan vaikutustenarvioinneissa voidaan käyttää YVA-menettelyssä tuotettua selvitysaineistoa.

Osayleiskaavan vaikutusten arviointia ohjaavat kuitenkin alueidenkäyttölaki sekä maankäyttö- ja rakennusasetus (MRA).

Alueidenkäyttölain 9 § määrää kaavan vaikutustenarvioinnista seuraavaa:

Kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvittäessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus.

Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvittävä suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia.

Kun kaava laaditaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017) 3 §:ssä tarkoitetun hankkeen toteuttamiseksi, hankkeen ympäristövaikutukset voidaan arvioida lain 3 luvun mukaisen menettelyn sijaan kaavoituksen yhteydessä. Hankkeesta vastaavan on tällöin toimitettava mainitun lain 16 ja 19 §:ssä tarkoitetut tiedot kaavan laatimisesta vastaavalle viranomaiselle. Yhteysviranomainen vastaa

ympäristövaikutusten arvioinnin riittävyyden tarkistamisesta sekä ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain mukaisen perustellun päätelmän tekemisestä.

Jos hankkeesta vastaava on sama kuin kyseisen kaavan laatimisesta vastaava viranomainen, ei hankkeen ympäristövaikutusten arviointia voida kuitenkaan tehdä kaavan laatimisen yhteydessä.

Tarkempia säännöksiä kaavan vaikutusten selvittämisestä ja hankkeesta vastaavan velvollisuudesta toimittaa tietoja viranomaisille sekä viranomaisten tehtävistä ja yhteistyöstä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

MRA 1 § täydentää kaavan vaikutusten selvittämisestä seuraavaa

Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 9 §:ssä tarkoitettuja kaavan vaikutuksia selvitettäessä otetaan huomioon aikaisemmin tehdyt selvitykset sekä muut selvitysten tarpeellisuuteen vaikuttavat seikat. Selvitysten on annettava riittävät tiedot, jotta voidaan arvioida suunnitelman toteuttamisen merkittävät välittömät ja välilliset vaikutukset:

- 1) ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön;*
- 2) maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon;*
- 3) kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin;*
- 4) alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen;*
- 5) kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön;*
- 6) elinkeinoelämän toimivan kilpailun kehittymiseen.*

(11.2.2016/119)

Jos yleis- tai asemakaavan maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:ssä tarkoitetut olennaiset vaikutukset ulottuvat toisen kunnan alueelle, kaavan vaikutuksia selvitettäessä tulee olla tarpeellisessa määrin yhteydessä tähän kuntaan. Jos kaavan olennaiset vaikutukset ulottuvat toisen maakunnan liiton alueelle, tulee vastaavasti olla yhteydessä tähän liittoon.

7.2 Laadittavat selvitykset

Matkanivan tuulivoimahankkeen vaikutusten arvioimisen tueksi laaditaan tuulivoima-alueelta YVA-menettelyn yhteydessä seuraavat selvitykset ja mallinnukset (Taulukko 4 ja Taulukko 5)

Taulukko 4. Hanketta varten tehtävät luontoselvitykset.

Luontoselvitykset
Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys (5 päivää)
Liito-orava- ja viitasammakkoselvitys (4 päivää)
Lepakkoselvitys (6 yötä + 6 passiiviseurantayötä)
Pesimälinnustoselvitys (5 päivää)
Metsäkanalintujen soidinpaikkainventointi (3 päivää)
Pöllöselvitys (3 yötä)
Päiväpetolintuselvitys (5 päivää)
Lintujen kevät- ja syysmuuton tarkkailu (10 + 10 päivää)
Saukon esiintymisselvitys (2 päivää)
Metsäpeuraselvitys
Muiden luontodirektiivin liitteen IV(a) lajien tai muutoin arvokkaan eläinlajiston elinympäristöjä ja esiintymispotentiaalia havainnoidaan muiden selvitysten yhteydessä

Taulukko 5. Hanketta varten tehtävät muut selvitykset ja mallinnukset.

Muut selvitykset, mallinnukset ja kyselyt
Arkeologinen inventointi
Maisema- ja kulttuuriympäristöselvitys
Näkemäalueanalyysi ja havainnekuvat
Melu- ja välkemallinnukset
Asukaskysely
Metsästäjähaastattelut

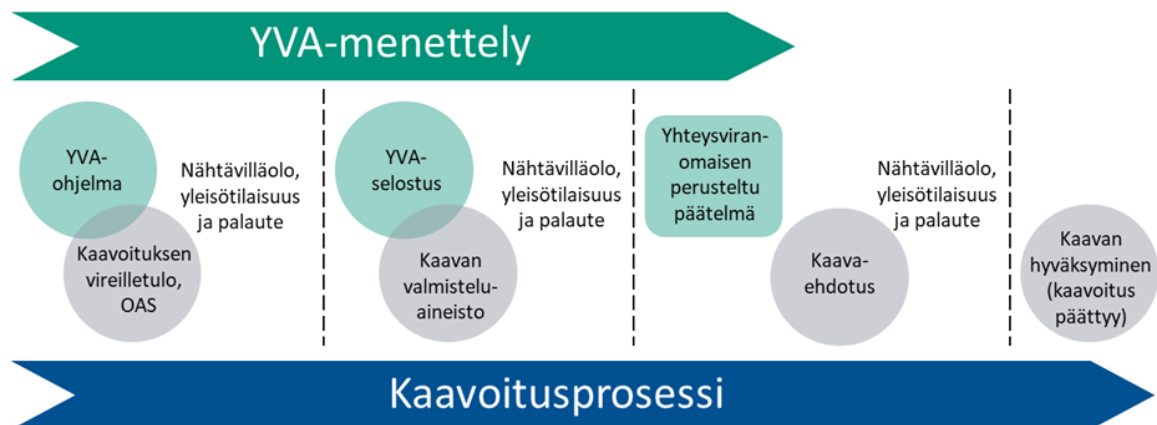
Myöhemmin YVA-menettelyn jälkeen kaavoituksen yhteydessä ei lähtökohtaisesti suunnitella tehtävän uusia selvityksiä. Mahdollisten täydentävien selvitysten tarve selviää kaava-prosessin aikana.

7.3 Kaavoituksen ja YVA-menettelyn yhteensovittaminen

YVA-lain (5.5.2017/252) 5 §:n mukaan "yhteisviranomaisen, kaavaa laativan kunnan tai maakunnan liiton ja hankkeesta vastaavan on oltava riittävässä yhteistyössä hankkeen arviointimenettelyn ja kaavoituksen yhteensovittamiseksi".

Ympäristövaikutusten arviointimenettely on tärkeä osa yleiskaavan laadintaa. Ympäristövaikutusten arviointia varten tehdyissä selvityksissä on huomioitu yleiskaavoituksessa tarvittavat selvitystarpeet, jolloin yleiskaava voidaan laatia YVA-menettelyn selvitysaineiston pohjalta.

Hankkeen YVA-ohjelma ja kaavoituksen osallistumis- ja arviointisuunnitelma ovat lähes yhtä aikaa nähtävillä alla olevan kaavion mukaisesti (Kuva 7-1). Molemmat ovat kuitenkin omia prosessejaan ja niitä koskevat omat kuulemisvaiheet ja aikataulut. YVA- ja kaavaprosesseihin liittyvät tiedotustilaisuudet ovat kaavaprosessin aikana tarkoituksenmukaista yhdistää siten, että hankkeesta kiinnostuneet voivat tiedotustilaisuuksissa saada tietoa hankkeen, YVA-menettelyn ja kaavoituksen etenemisestä sekä siitä, miten YVA-menettelyn yhteydessä tehdyt selvitykset otetaan huomioon hankesuunnittelussa ja kaavoituksessa.

Kuva 7-1. YVA-menettelyn ja kaavoitusprosessin kulku.

7.4 Hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA)

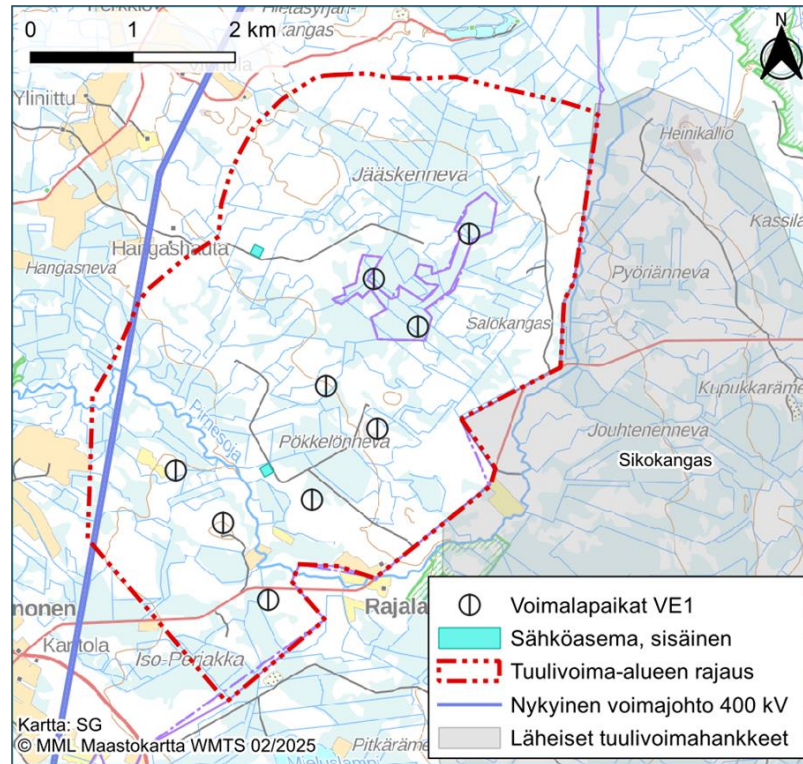
Matkanivan tuulivoimapuiston toteuttaminen edellyttää sekä ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain (YVA-laki) mukaista ympäristövaikutusten arviointimenettelyä (YVA-menettely) toteuttamista että tuulivoimaloiden rakentamisen mahdollistavan osayleiskaavan laatimista. Tässä hankkeessa noudatetaan kaavoituksen ja YVA:n erillismenettelyä. Kaavoituksen ja YVA-menettely tullaan kuitenkin aikatauluttamaan siten, että sekä kaavan että YVA-menettelyn eri vaiheet olisivat yhtäaikaaisesti nähtävillä.

Ympäristövaikutusten arvioinnissa tarkastellaan Matkanivan tuulivoimahankkeen toteuttamisen vaihtoehtoja sekä niiden vaikutuksia YVA-lain ja -asetuksen edellyttämällä tavalla. Hankkeen eri vaihtoehdot ovat (Taulukko 6):

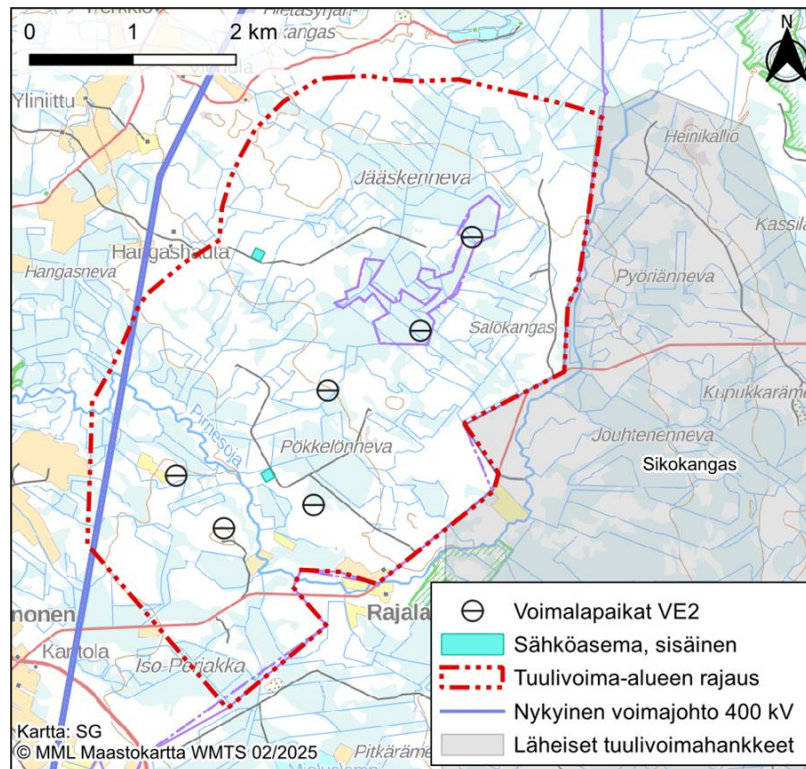
Taulukko 6. YVA-menettelyn hankevaihtoehdot tuulivoimaloiden osalta.

Vaihtoehto	Tuulivoimalat
VE0	Hanketta ei toteuteta.
VE1	Hankealueelle rakennetaan enintään 9 uutta tuulivoimalaa . Tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 320 metriä ja yksikköteho noin 6–10 MW.
VE2	Hankealueelle rakennetaan enintään 6 uutta tuulivoimalaa . Tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 320 metriä ja yksikköteho noin 6–10 MW.

Seuraavan sivun kuvissa on esitetty tuulivoimaloiden alustavat sijaintipaikat YVA-hankevaihtoehtoisissa VE1 ja VE2 (Kuva 7-2 ja Kuva 7-3).

Kuva 7-2. Matkanivan tuulivoima-alueen alustava voimalasijoittelu YVA-vaihtoehdossa VE1.

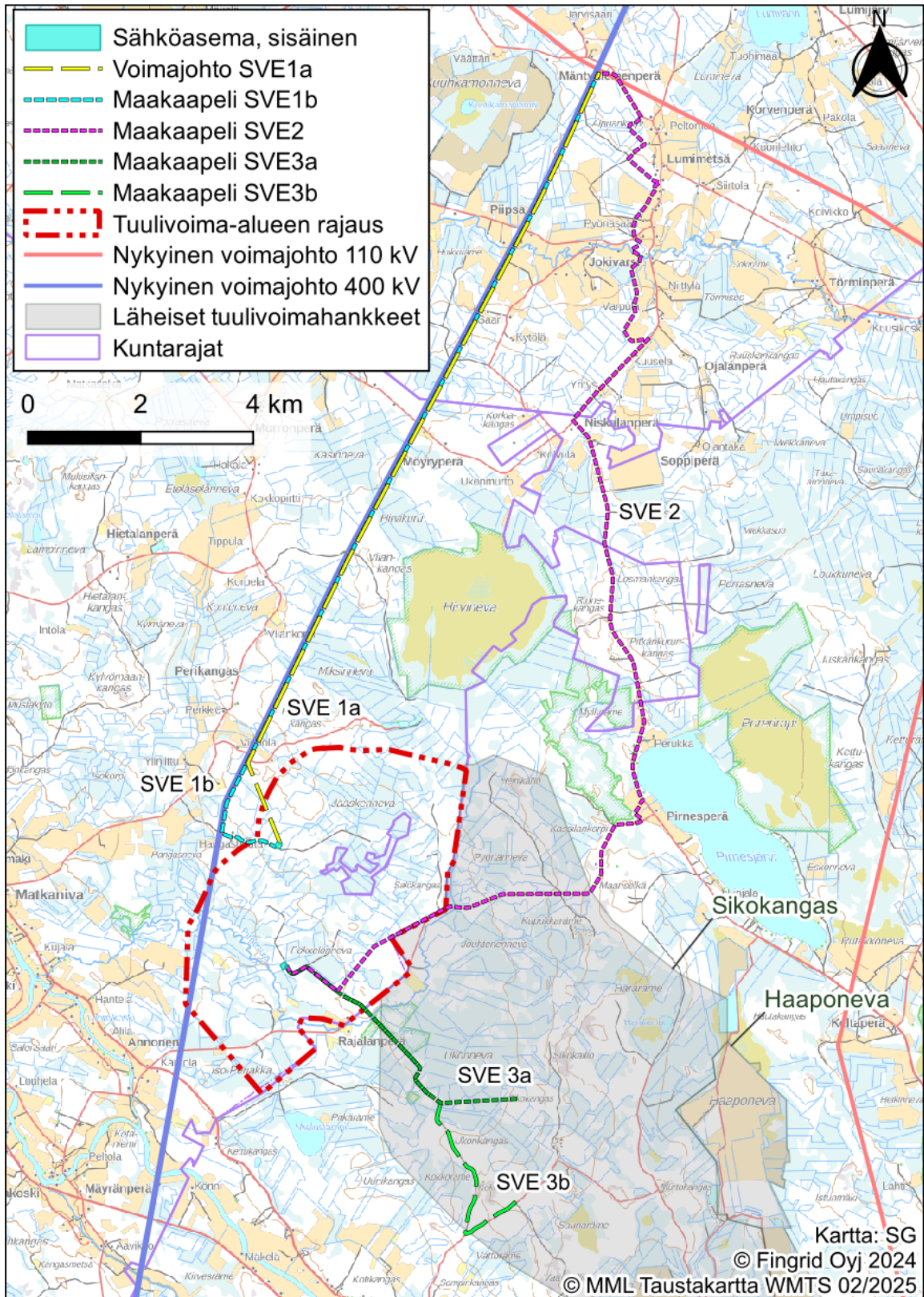

Kuva 7-3. Matkanivan tuulivoima-alueen alustava voimalasijoittelu YVA-vaihtoehdossa VE2.

Matkanivan tuulivoimahankkeen sisäinen sähkönsiirto toteutetaan keskijännitemaakaapelein ja tuulivoima-alueelle rakennetaan sähköasema. Tuulivoimapuiston liittyminen sähköverkkoon on alustavasti suunniteltu toteutettavaksi joko Fingrid Oyj:n Lumijärven suunnitteilla olevalle sähköasemalle (SVE1a ja b, SVE2) tai liittymällä Sikokankaan tuulivoimahankkeen sähköaseman kautta valtakunnanverkkoon (SVE3a ja b). Tuotetun sähkön siirtämiseksi valtakunnanverkkoon on alustavasti tarkasteltavana viisi varsinaista toteutusvaihtoehtoa (Taulukko 7, Kuva 7-4):

Taulukko 7. YVA-menettelyn hankevaihtoehdot tuulivoimapuiston sähkönsiirron osalta.

Vaihtoehto	Sähkönsiirto
SVE1a	Sähkönsiirto – Voimajohto Tuulivoima-alueelle rakennetaan sähköasema. Sähkönsiirron liityntä tapahtuu Fingrid Oyj:n tulevan Lumijärven 400 + 110 kV sähköaseman kautta. Sähkönsiirron liityntää varten rakennetaan noin 15,3 kilometriä pitkä voimajohto hankealueelta pohjoiseen.
SVE1b	Sähkönsiirto – Maakaapeli Tuulivoima-alueelle rakennetaan sähköasema. Sähkönsiirron liityntä tapahtuu Fingrid Oyj:n tulevan Lumijärven 400 + 110 kV sähköaseman kautta. Sähkönsiirron liityntää varten rakennetaan noin 16,1 kilometriä pitkä maakaapeli hankealueelta pohjoiseen.
SVE2	Sähkönsiirto – Maakaapeli Tuulivoima-alueelle rakennetaan sähköasema. Sähkönsiirron liityntä tapahtuu Fingrid Oyj:n Lumijärven 400 + 110 kV sähköaseman kautta. Sähkönsiirron liityntää varten rakennetaan noin 24,2 kilometriä pitkä maakaapeli hankealueelta pohjoiseen.
SVE3a	Sähkönsiirto – Maakaapeli Tuulivoima-alueelle rakennetaan sähköasema. Sähkönsiirron liityntä tapahtuu Enersense Wind Oy:n Sikokankaan tuulivoimahankkeen sähköaseman kautta. Sähkönsiirron liityntää varten rakennetaan noin 5,4 kilometriä pitkä maakaapeli hankealueelta itään.
SVE3b	Sähkönsiirto - Maakaapeli Tuulivoima-alueelle rakennetaan sähköasema. Sähkönsiirron liityntä tapahtuu Enersense Wind Oy:n Sikokankaan tuulivoimahankkeen sähköaseman kautta. Sähkönsiirron liityntää varten rakennetaan noin 7,7 kilometriä pitkä maakaapeli hankealueelta itään.

Kuva 7-4. Matkanivan tuulivoimahankkeen alustavat sähkösiirtoreitit.

8 Osallistuminen ja vuorovaikutus

8.1 Osalliset

Osallisilla on oikeus ottaa kantaa kaavojen valmisteluun, arvioida kaavan vaikutuksia ja lausua kaavoista mielipiteensä (AKL 62 §).

Alueidenkäyttölain 62 §:n mukaan osallisia ovat suunnitteilla olevan kaava-alueen maanomistajat ja kaikki ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa. Kaavaprosessissa osallisia ovat myös ne viranomaiset, yhdistykset, järjestöt ja yhteisöt, jotka toimivat alueella tai joiden toimialaa kaavassa käsitellään.

Tämän yleiskaavan laadinnassa osallisia ovat (Ks. Taulukko 8, Taulukko 9):

Taulukko 8. Yleiskaavan osalliset (osa 1).

Asukkaat, maanomistajat ja muut osalliset:	
Kaavan vaikutusalueen asukkaat	Virkistysalueen käyttäjät
Kaavan vaikutusalueen maanomistajat ja haltijat	Muut osalliset ja osalliseksi ilmoittautuvat
Yritykset ja elinkeinonharjoittajat	
Yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään:	
Asukkaita edustavat yhteisöt kuten asukasyhdistykset sekä kylätoimikunnat	
Tiettyä intressiä tai väestöryhmää edustavat yhteisöt kuten luonnonsuojeluyhdistykset	
Elinkeinoharjoittajia ja yrityksiä edustavat yhteisöt	
Erityistehtäviä hoitavat yhteisöt tai yritykset kuten energia- ja vesilaitokset	

Taulukko 9. Yleiskaavan osalliset. (osa 2).

Viranomaiset ja niihin verrattavat yritykset, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään:	
Kaupungin hallintokunnat ja lautakunnat	Ilmatieteenlaitos
Lähikunnat (Haapavesi ja Ylivieska)	Suomen Erillisverkot
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus	Suomen Turvallisuusverkot Oy
Pohjois-Pohjanmaan liitto	Traficom
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto	Väylävirasto
Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitos	Luonnonvarakeskus
Ympäristöpalvelut Helmi	Metsähallitus
Puolustusvoimat, 3. log.rykmentti	Fingrid Oyj

8.2 Viranomaisyhteistyö

Kaavaprosessin yhteydessä järjestetään viranomaisneuvottelut aloitus- tai valmisteluvaiheessa sekä tarvittaessa ehdotusvaiheessa (AKL 66.2 §, MRA 18 §).

8.3 Osallistuminen kaavoitukseen

Osallisilla on mahdollisuus antaa mielipiteensä ja muistutuksensa kaavan nähtävilläolon aikana kaavaluonnos- ja kaavaehdotusvaiheessa. Alueidenkäyttölain 62 §:n mukaan osallisia ovat alueen maanomistajat ja ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään.

Alueen osayleiskaavoituksen osallistuminen ja vuorovaikutus tapahtuu:

1. Mielipiteen toimittamisella kaavaluonnoksesta ja muusta valmisteluaineiston nähtävillä olon aikana
2. Muistutuksen kirjoittamisella kaavaehdotuksesta nähtävillä olon aikana
3. Ottamalla suoraan yhteyttä kunnan tai konsultin edustajaan.

8.4 Osallistuminen ja vuorovaikutuksen järjestäminen

Osayleiskaavan vireilletulosta, kaavaluonnoksen ja -ehdotuksen nähtävillä olosta sekä kaavan voimaantulosta tiedotetaan lehti-ilmoituksella sekä Oulaisten kaupungin internetsivuilla.

Nähtävilläoloaikoina osalliset voivat esittää mielipiteitään osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä kaavan valmisteluaineistosta (kaavaluonnos). Kaavaehdotuksesta voi tehdä kirjallisia muistutuksia. Mielipiteet ja muistutukset tulee toimittaa nähtävilläoloaikoina ilmoitettuun määräaikaan mennessä osoitteeseen: PL 22, 86300 Oulainen tai sähköisesti osoitteeseen kaupunki@oulainen.fi. Myös muu kaavatyöhön liittyvä palaute pyydetään toimittamaan ensisijaisesti kirjallisena.

Nähtäville asetettavat kaavoituksen asiakirjat ovat saatavilla koko prosessin ajan Oulaisten kaupungin internet-sivuilla.

Kaavan vireilletulo:

Kaavan vireille tulosta ja osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (OAS) tiedotetaan lehti-ilmoituksella ja kaupungin internetsivuilla. OAS asetetaan nähtäville vähintään 30 päivän ajaksi, jolloin siitä pyydetään lausuntoja ja osallisilla on mahdollisuus lausua siitä mielipiteensä.

Kaavan valmisteluvaihe:

Kaavan valmisteluvaiheen aineiston nähtävillä olosta tiedotetaan lehti-ilmoituksella ja kunnan internetsivuilla. Kaavan valmisteluvaiheen aineisto (kaavaluonnos, kaavaselostus, tarvittavat selvitykset ja muut liitteet) asetetaan nähtäville vähintään 30 päivän ajaksi, jolloin siitä pyydetään lausuntoja ja osallisilla on mahdollisuus lausua mielipiteensä (MRA 30 §:n mukainen kuuleminen).

Kaavaehdotusvaihe:

Kaavaehdotus asetetaan nähtäville vähintään 30 päivän ajaksi (AKL 65 §, MRA 19 §). Nähtävillä olosta tiedotetaan lehti-ilmoituksella ja kunnan internetsivuilla. Kaava-aineisto on nähtävillä myös sähköisesti internetissä. Kaavaehdotuksesta pyydetään lausuntoja ja osalliset voivat esittää siitä mielipiteensä (muistutuksen).

Kaavan hyväksyminen:

Kaavan hyväksyy kaupunginhallituksen käsittelyn jälkeen kaupunginvaltuusto. Hyväksymispäätöksestä tiedotetaan ELY-keskusta, Pohjois-Pohjanmaan liittoa ja niitä, jotka ovat sitä kirjallisesti pyytäneet. Kaavan lainvoimaisuudesta kuulutetaan Oulaisten kaupungin internetsivuilla ja lehti-ilmoituksella (MRA 93§).

8.5 Valitus

Osallisilla ja kunnan jäsenillä on mahdollisuus valittaa Oulaisten kaupunginvaltuuston päätöksistä hallinto-oikeuteen.

8.6 Tiedottaminen

Osayleiskaavan vaiheista, sisällöstä, yleisötilaisuuksista, mahdollisuuksista mielipiteen esittämiseen sekä valmisteluvaiheen aineiston (kaavaluonnos) ja kaavaehdotuksen nähtävillä olosta tiedotetaan seuraavilla tavoilla:

- Ilmoituksina, kuulutuksina ja tiedotteina sanomalehdessä
- Oulaisten kaupungin internetsivuilla

Osayleiskaavan kaavaehdotuksen nähtäville asettamisista ilmoitetaan kirjeitse kaava-alueen maanomistajille.

Kaikista kaavan kuulemis- ja päätöksentekovaiheista ilmoitetaan Oulaisten kaupungin internetsivuilla. Kaava-aineistot asetetaan nähtävillä Oulaisten kaupungin internetsivuille sekä kaupungintalolle.

9 Tavoiteaikataulu

Taulukko 10. Kaavaprosessin tavoiteaikataulu

Kaavaprosessi	Ajankohta
Kaavan vireilletulovaihe	Talvi-kevät 2025
Kaavan valmisteluvaihe (kaavaluonnos)	Syksy 2026 – talvi 2027
Kaavan ehdotusvaihe	Kevät kesä 2027
Kaavan hyväksyminen	Kesä 2027